

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 551-552 / mai 2026

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

– ediția a XXXII-a –
Reșița, 20-23 aprilie 2026

În perioada 20–23 aprilie, municipiul Reșița, județul Caraș-Severin, a găzduit cea mai importantă competiție dedicată elevilor etnici ucraineni din România – Olimpiada Națională de Limba și Literatură Ucraineană Maternă. Evenimentul a reunit aproape 70 de elevi din 7 județe, care și-au demonstrat nivelul de pregătire, talentul și atașamentul față de limba maternă.

Uniunea Ucrainenilor din România a sprijinit activ desfășurarea olimpiadei, asigurând transportul participanților, masa pe durata deplasării, precum și fondul de premiere. Premiile acordate au fost: 2000 lei pentru premiul I, 1200 lei pentru premiul II, 1000 lei pentru premiul III, 800 lei pentru mențiuni, 400 lei pentru participare, 1000 lei pentru profesorii coordonatori, 1000 lei pentru membrii Comisiei centrale și 500 lei pentru profesorii însoțitori de lot.

Premiul I

Colopelnic Andrei-Vasile, clasa a V-a, Școala Gimnazială Remeți, prof. coord. Livia Roman;
Fraseniuc Natalia Ecaterina, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Bălcăuți, prof. coord. Diana Emanuela Fraseniu;

Gorgan David-Cristian, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Crasna Vișeuului, prof. coord. Viorica Maria Coroli;

Dobroschi Marusia, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, prof. coord. Mihaela Rusnak;

Hoșciuc Sara-Maria, clasa a IX-a, Colegiul Național „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Mihaela Rusnak;

Shendyruc Marta, clasa a X-a, Colegiul Național „Petru Rareș” din Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;

Barbakar Teofil, clasa a XI-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;
Zegrea Constantin Oleg, clasa a XII-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. coord. Delia Martineac.

Premiul II

Aguirbov Liza, clasa a V-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, prof. coord. Mihaela Rusnak.

(Continuare la pagina 12)

Sursa: www.uur.ro

UUR își exprimă aprecierea față de cadrele didactice implicate în pregătirea elevilor și le mulțumește tuturor participanților pentru efortul și dedicarea demonstrată. Totodată, adresăm felicitări deosebite elevei Marta Shendyruc, clasa a X-a, de la Colegiul Național „Petru Rareș” din Suceava, pentru obținerea singurei note de 10 din cadrul acestei ediții.

În continuare, vă prezentăm premiile obținute la Olimpiada Națională de Limba și Literatură Ucraineană Maternă.

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2
- ◆ UUR consolidează educația în limba ucraineană în Maramureș ➤ pag. 3
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4-6
- ◆ Diplomația parlamentară, pilon al relațiilor dintre România și Ucraina ➤ pag. 5
- ◆ Omagierea poezilor și scriitorilor ucraineni din Lunca la Tisa ➤ pag. 6, 13
- ◆ Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană ➤ pag. 7, 10, 11
- ◆ Președintele UUR, prezent la cel de-al Doilea Forum de Coeziune, la Kiev ➤ pag. 8-9
- ◆ Delegați ai Radei Supreme a Ucrainei, la întâlnirea cu conducerea UUR de la București ➤ pag. 9
- ◆ Experiență academică și colaborare între Suceava și Cernăuți ➤ pag. 14
- ◆ Filiala Cluj a marcat „155 ani de la nașterea scriitoarei Lesea Ukrainka” ➤ pag. 15
- ◆ Sărbătoarea Înălțării Domnului ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a adresat în februarie 2026 Ministerului Finanțelor Publice o solicitare oficială privind stadiul implementării obiectivelor finanțate prin amendamentele aduse Legii bugetului de stat pe anul 2025. Demersul a fost susținut și de la tribuna Camerei Deputaților, fiind subliniată importanța acestor investiții pentru dezvoltarea comunităților locale.

În document a fost evidențiat faptul că pentru numeroase unități administrativ-teritoriale, în special din mediul rural, fondurile alocate prin aceste amendamente reprezintă o condiție esențială pentru realizarea unor proiecte de bază în domenii precum infrastructura, educația sau sănătatea. În acest context, Nicolae-Miroslav Petrețchi a solicitat ministrului finanțelor să comunice situația actualizată a finanțării celor 11 obiective de investiții aprobate prin lege, precum și datele concrete privind efectuarea viramentelor către beneficiari.

„Demersul meu a fost determinat și de existența unor informații contradictorii venite din partea reprezentanților unor autorități locale, care au susținut că nu au primit fondurile alocate. Această situație a generat incertitudine în rândul comunităților și a ridicat semne de întrebare cu privire la modul în care sunt gestionate și distribuite resursele publice. Consider că este esențial ca aceste neclarități să fie lămurite oficial, în mod transparent și documentat”, a subliniat alesul minorității ucraine-nene în Camera Deputaților.

Răspunsul transmis de Ministerul Finanțelor, semnat de subsecretarul de stat Attila György, nu a oferit însă informațiile solicitate, limitându-se la aspecte generale privind cadrul legislativ aplicabil, fără a răspunde punctual întrebărilor formulate. De asemenea, s-a indicat că unitățile administrativ-teritoriale ar fi cele în măsură să furnizeze aceste date, deși informațiile privind execuția bugetară revin în mod evident responsabilității ministerului.

Această abordare a fost apreciată de domnul Petrețchi ca fiind inadecvată și contrară principiilor de transparență și responsabilitate instituțională. El a arătat că nu este pentru prima dată când apare o astfel de situație; în anul 2025, în urma unei interpelări similare privind investițiile finanțate prin bugetele anilor anteriori, a fost transmis inițial un răspuns general, fiind necesare solicitări suplimentare pentru obținerea datelor relevante.

În acest context, reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților a evidențiat că practica furnizării de răspunsuri incomplete sau evazive generează întârzieri nejustificate și afectează exercitarea controlului parlamentar asupra activității executivului și utilizării fondurilor publice. El a

reiterat solicitarea către ministrul finanțelor pentru transmiterea unei poziții oficiale și prezentarea detaliată a situației celor 11 obiective de investiții, inclusiv a datelor exacte privind plățile către unitățile administrativ-teritoriale beneficiare.

Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat faptul că doar printr-o informare corectă și completă poate fi demonstrat că deciziile adoptate la nivel parlamentar se concretizează în rezultate reale pentru cetățeni și că gestionarea fondurilor publice respectă principiile legalității, transparenței și responsabilității.

DECLARAȚII POLITICE

În contextul marcării Zilei NATO în România și al aniversării a 77 de ani de la înființarea Alianței Nord-Atlantice, Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat, de la tribuna Parlamentului, că apartenența României la NATO rămâne pilonul central al securității naționale.

Potrivit acestuia, evoluțiile geopolitice din ultimii ani, de la războiul Rusiei împotriva Ucrainei până la conflictele din Orientul Mijlociu, confirmă nevoia tot mai accentuată a României de securitate și de garanții externe solide, în condițiile în care capacitatea de acțiune individuală este limitată.

De asemenea, a evidențiat faptul că actualele crize, multiple și interconectate, subliniază importanța angajamentelor de apărare colectivă asumate de statele membre ale Alianței.

În opinia sa, consolidarea propriilor capacități de apărare și securitate reprezintă o prioritate esențială pentru România, în concordanță cu obligațiile asumate prin articolul 3 al Tratatului NATO. A arătat că există deja proiecte strategice susținute de noile instrumente financiare ale Uniunii Europene, care creează oportunități reale pentru relansarea industriei naționale de apărare, participarea la consorții europene relevante și dezvoltarea unor capacități de producție pe teritoriul național.

Totodată, a precizat că, în mod complementar, o a doua prioritate o constituie consolidarea și actualizarea angajamentelor de sprijin și apărare din partea aliaților, subliniind că diplomația românească acționează constant pentru întărirea acestor garanții.

În același timp, a atras atenția că, într-un context internațional tot mai impredictibil, statele mici și mijlocii, precum România, se confruntă cu vulnerabilități crescute în fața crizelor majore, iar necesitatea apartenenței la o alianță politico-militară puternică devine tot mai evidentă.

Deputatul a reafirmat angajamentul României de a respecta obligațiile asumate prin Tratatul NATO și, în paralel, responsabilitatea de a-și consolida propria capacitate de apărare, pentru a fi mai bine pregătită într-o regiune strategică sensibilă.

De asemenea, a subliniat că România răspunde responsabil acestor exigențe prin alocarea unor resurse semnificative și în creștere pentru apărare, investițiile vizând dezvoltarea capabilităților militare, proiecte majore de securitate, industria de apărare, infrastructura militară și domeniul amenințărilor hibride.

În concluzie, Nicolae-Miroslav Petrețchi a afirmat că nu există alternativă la NATO, acest principiu rămânând fundamentul tuturor scenariilor strategice elaborate în capitalele statelor membre ale Alianței, de la Washington la Paris, de la Londra la Berlin, de la Varșovia la București.

CONSULTĂRI LA COTROCENI

Nicolae-Miroslav Petrețchi a participat miercuri, 22 aprilie, la consultările convocate de președintele Nicușor Dan cu reprezentanții Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale, desfășurate la Palatul Cotroceni.

Discuțiile s-au concentrat asupra identificării unor soluții pentru depășirea actualei situații politice, fiind subliniată necesitatea asigurării continuității și coerenței în actul de guvernare.

„În actualul context internațional, este esențial să asigurăm stabilitate instituțională și predictibilitate, în beneficiul cetățenilor. Totodată, este necesară continuarea reformelor structurale și a procesului de eficientizare a statului, în vederea consolidării capacității administrative. Salut inițiativa președintelui Nicușor Dan de a organiza consultări pentru identificarea unor soluții privind depășirea crizei politice și asigurarea unui climat de stabilitate și dialog constructiv. Uniunea Ucrainenilor din România sprijină consolidarea profilului european al României și menținerea unui parcurs ferm, cu respectarea valorilor și angajamentelor europene”, a scris Nicolae-Miroslav Petrețchi pe contul său de Facebook.

Observator

Mesajul președintelui UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, cu ocazia Zilei Europei

Președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a transmis un mesaj cu prilejul Zilei Europei, subliniind importanța valorilor europene și a unității într-un context internațional marcat de provocări majore.

„Astăzi marcăm Ziua Europei, 76 de ani de la semnarea Declarației Schuman, momentul fondator care a pus bazele unei construcții europene întemeiate pe pace, cooperare și solidaritate.

Și anul acesta aniversarea are loc într-un context dificil, marcat de războiul de agresiune declanșat de Rusia împotriva Ucrainei, un conflict care durează de peste patru ani și care ne obligă să luăm decizii majore pentru viitorul nostru comun.

Acest context ne cere să ne reafirmăm atașamentul deplin față de valorile fundamentale ale Uniunii Europene: libertatea, democrația, statul de drept, respectul pentru drepturile omului, unitatea în diversitate și solidaritatea între state și cetățeni. Aceste principii nu sunt doar repere abstracte, ci însuși fundamentul unei societăți în care fiecare persoană este protejată și respectată.

Un rol esențial în această construcție îl au minoritățile naționale, care contribuie la bogăția culturală și la diversitatea fiecărui stat. Respectarea drepturilor acestora și promovarea dialogului intercultural sunt condiții esențiale pentru coeziunea socială și pentru consolidarea unei societăți deschise, incluzive și echilibrate. Europa este mai puternică atunci când fiecare comunitate se simte reprezentată și valorizată.

În același timp, ne confruntăm cu provocări serioase, generate de acțiuni de manipulare și dezinformare, care se răspândesc astăzi cu o viteză fără precedent. Acestea urmăresc să submineze instituțiile democratice, să slăbească încrederea în stat și să creeze diviziuni între comunități. Combaterea acestor fenomene este esențială pentru protejarea stabilității și a coeziunii sociale. Astăzi, mai mult ca oricând, avem datoria de a păstra, consolida și duce mai departe idealurile Declarației Schuman. Apărarea acestor valori reprezintă o responsabilitate față de generațiile viitoare.

Apartenența noastră la familia europeană este o alegere fermă și ireversibilă, iar consolidarea rolului nostru în cadrul Uniunii Europene rămâne singura opțiune care poate garanta pacea, stabilitatea și prosperitatea țării noastre.

În acest spirit, trebuie să susținem consolidarea unității și a poziției Uniunii Europene pe plan internațional, pentru a contribui la stabilitatea și securitatea regională și globală, și pentru a opri războiul nelegitim împotriva Ucrainei. O Europă unită va fi mai puternică, mai coerentă și mai capabilă să răspundă provocărilor actuale și viitoare, având în componența sa Ucraina și Republica Moldova, consolidând astfel securitatea, stabilitatea și reziliența întregului continent, într-un viitor comun, bazat pe aceleași valori și aspirații.

La mulți ani, Europa!”

COMUNICAT

DIN ACTIVITATEA CONDUCERII

UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat, pentru perioada 23–24.04.2026, la sediul Filialei Caraș-Severin a UUR, situat în str. Baba Novac, nr. 37, municipiul Caransebeș, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate cu privire la situația financiar-contabilă pentru luna martie 2026 și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor și al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și din verificarea deconturilor transmise de președinții de filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna mai a.c., care s-au referit, în principal, la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice, după cum urmează: „Festivalul coroniței și iei ucrainene” – Filiala Arad; „Ziua portului popular ucrainean”, „Seară de prietenie și cultură ucraineano-română” și „Săptămâna limbii și culturii ucrainene” – Filiala Bihor; „Seară de teatru” și „Clubul cititorilor” – Filiala București; „Excursie tineret” și „Campionat județean de minifotbal” – Filiala Caraș-Severin; „Ia ucraineană: între clasic și modern” și „155 de ani de la nașterea scriitorului Vasyl S. Stefanyk” – Filiala Cluj; „Ziua cămășii ucrainene” – Filiala Galați; „Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa națională”, „Concursul național: Istoria și tradițiile ucrainenilor”, „Cântece și tradiții ucrainene din satul Bistra”, „Cinstirea veteranilor de război și păstrarea tradițiilor la ucraineni” și „Tradiții și obiceiuri ucrainene de pe Valea Ruscovei” – Filiala Maramureș; „Ziua cămășii ucrainene” – Filiala Satu Mare; „Concurs național: Istoria și tradițiile ucrainenilor” și „Convingeri” – Filiala Suceava; „Concurs: Istoria și tra-

dițiile ucrainenilor din România – etapa națională”, „Împreună pentru prietenie”, „Creatori de artă populară ucraineană” și „Vizită tematică: Regiunea zonei de nord-vest – Hunedoara, Alba Iulia, Cluj-Napoca” – Filiala Timiș; „Festivalul bujorilor – ediția a VIII-a”, „Sărbătorind pădurea cu toți ucrainenii” și

„Tradiții și obiceiuri ucrainene” – Filiala Tulcea; „Tineri pentru Europa: dialog interetnic și participare civică în rândul minorităților naționale” – Uniunea Tineretului Ucrainean din România; „Poveștile iei ucrainene – expoziție de fotografii și desene tematice” – Reprezentanța UUR din Constanța. Majoritatea devizelor prezentate de filiale și de comisiile de specialitate au fost aprobate.

În continuarea lucrărilor, președintele UUR a prezentat referatele de necesitate pentru luna mai 2026. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiectelor de uz casnic și gospodăresc, a materialelor consumabile, renovarea sediilor etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

Tot în cadrul lucrărilor ședinței, a fost analizat stadiul implementării Hotărârilor Consiliului (Radei) UUR adoptate în cadrul ședinței precedente, atât la nivel central, cât și la nivel județean și local. Analiza a reliefat faptul că deciziile sunt respectate și aplicate cu maximă rigoare de către toate structurile Uniunii, aspect reflectat direct în eficiența activităților curente.

A fost analizată, totodată, activitatea redacțiilor publicațiilor Uniunii Ucrainenilor din România. În urma evaluării, a fost evidențiat bunul mers al activității editoriale și publicistice, subliniindu-se aportul esențial pe care publicațiile UUR îl au în informarea corectă a comunității și în promovarea identității naționale. De asemenea, a fost remarcat impactul pozitiv major pe care aceste publicații îl au asupra preșcolarilor și școlarilor ucraineni, materialele editate constituind un sprijin educațional valoros pentru aprofundarea limbii materne și a culturii tradiționale.

De asemenea, a fost evaluată activitatea reprezentanților UUR aleși în administrația publică locală. S-a constatat o aplecare constantă și atentă a acestora asupra nevoilor și problemelor cu care se confruntă comunitățile pe care le reprezintă. Prin implicarea lor activă, dialogul deschis cu cetățenii și inițiativele promovate, aleșii locali reușesc să identifice soluții viabile, sprijinind eficient interesele ucrainenilor și contribuind activ la buna dezvoltare a comunităților locale.

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, au fost analizate și dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, printre care participarea UUR la diferite evenimente în cadrul parteneriatelor instituționale, precum și aspecte privind consolidarea și extinderea relațiilor de colaborare cu instituțiile partenere, în vederea susținerii proiectelor de interes comun.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul (Rada) Uniunii Ucrainenilor din România

UUR CONSOLIDEAZĂ EDUCAȚIA ÎN LIMBA UCRAINEANĂ PRINTR-UN NOU PARTENERIAT ÎN MARAMUREȘ

Angajamentul constant al UUR pentru asigurarea excelenței în educație, în limba ucraineană maternă, a fost reconfirmat recent, în județul Maramureș. Miercuri, 1 aprilie, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a semnat un protocol de colaborare împreună cu directorul Casei Corpului Didactic Maramureș, doamna prof. dr. Anca-Minodora Costin-Hendea. Acest document esențial fundamentează și oficializează relațiile deosebite de parteneriat dintre UUR și prestigioasa instituție maramureșeană.

Protocolul de colaborare stabilește un cadru instituțional solid și predictibil pentru perfecționarea continuă a cadrelor didactice din școlile cu predare în limba ucraineană maternă din județul Maramureș, pentru că o pregătire profesională adecvată și constantă a profesorilor noștri se va traduce, implicit, într-o mai bună pregătire a tinerelor generații, oferindu-le, astfel, elevilor noștri acces la standarde educaționale moderne, perfect adaptate cerințelor actuale, dar profund ancorate în valorile noastre identitare.

În cadrul întâlnirii cu doamna director, președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a abordat direcțiile strategice fundamentale pentru asigurarea continuității studierii limbii ucrainene materne. „Profesorii și elevii reprezintă nucleul acestui proces, motiv pentru care am analizat împreună realitățile din teren și am identificat deja o serie de nevoi specifice de formare la nivelul județului. Prin programele ce vor fi derulate în cadrul acestui protocol, ne propunem să venim cu soluții concre-

te și cursuri de perfecționare perfect adaptate acestor necesități reale”, a afirmat președintele UUR.

Așa cum a fost subliniat în repetate rânduri, Uniunea Ucrainenilor din România și Nicolae-Miroslav Petrețchi, personal, rămân consecvenți și fermi în susținerea și dezvoltarea învățământului în limba ucraineană maternă. Această susținere nu este doar un instrument vital pentru asigurarea continuității identitare, lingvistice și culturale a comunității ucrainene, ci și o investiție directă în buna formare a tinerilor noștri. Ne dorim generații bine pregătite, capabile să se dezvolte armonios și, la rândul lor, să contribuie activ la dezvoltarea și prosperitatea comunității noastre și a societății românești în ansamblul său, a declarat Nicolae-Miroslav Petrețchi.

Președintele UUR i-a mulțumit doamnei director prof. dr. Anca-Minodora Costin-Hendea pentru

deschiderea și profesionalismul manifestate pe parcursul întregii noastre colaborări. „Rigoarea și seriozitatea de care a dat dovadă constant în toate funcțiile de demnitate publică pe care le-a deținut până acum o recomandă drept un profesionist desăvârșit și un specialist de excepție în domeniul educației, calități care reprezintă o garanție a succesului acestui parteneriat instituțional”, a subliniat acesta.

La semnarea protocolului de colaborare, Nicolae-Miroslav Petrețchi a fost însoțit de inspectorul școlar pentru minoritatea ucraineană din cadrul ISJ Maramureș, doamna profesoară Ana Alina Grijac, precum și de consilierii UUR, domniile Fabian Popovici și Darius Colopelnic.

Sursa: www.uur.ro

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

Memorie și cooperare: delegație din Solonka, primită de UUR Suceava la comemorarea lui Nikolai Ustianovici

Luni, 30 martie, președintele Filialei Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, Ilie Sauciu, și consiliera filialei, Delia Martineac, au primit o delegație a comunității teritoriale Solonka, regiunea Lviv (Ucraina).

În cadrul acestei vizite, Uniunea Ucrainenilor din România, prin Filiala Suceava, a avut un rol esențial de facilitator al dialogului și promotor al cooperării culturale transfrontaliere.

Din delegația ucraineană au făcut parte: Andrii Jydacek/Андрій Жидачек – responsabil pentru activitatea internațională a comunității (керівник з міжнародної діяльності громади), Oksana Pihii/Оксана Пігій – adjunct al șefului departamentului de educație și cultură (заступник керівника відділу освіти та культури), Uliana Bokalo/Уляна Бокало – director al muzeului-casă memorială „Nikolai și Kornilii Ustianovici” (керівник музею-садиби Миколи та Корнила Устияновича), Maria Sahagai/Марія Сагагай, reprezentant al Departamentului de cooperare internațională (відділ міжнародної співпраці), părintele Oleh Pihii/отець Олег Пігій – parohul bisericii Cuvioasei Parascheva, satul Zubra (парох храму преподобної Параскеви с. Зубра).

Invitații au vizitat sediul Filialei Suceava, unde au apreciat în mod deosebit biblioteca instituției, care cuprinde un fond bogat de carte în limba ucraineană, din diverse domenii, cu accent pe literatură.

Scopul principal al vizitei a fost comemorarea scriitorului și preotului greco-catolic ucrainean Nikolai Leontievici Ustianovici, înmormântat la Suceava în Cimitirul „Pacea”. Membrii delegației s-au recales la mormântul acestuia, unde au păstrat un moment de liniște și au rostit o rugăciune pentru odihna sufletului său.

Nikolai Ustianovici s-a născut la 25 noiembrie (7 decembrie) 1811 în târgul galițian Nikolaev, care a făcut parte formal din colonia Reichenbach. Activitatea literară a lui Nikolai Leontievici Ustianovici se înscrie în contextul mișcării de renaștere culturală din Galiția secolului al XIX-lea. A fost poet, prozator și publicist, fiind preocupat în special de afirmarea identității culturale a ucrainenilor din Galiția. Temele dominante ale operei sale sunt patriotismul, tradițiile populare, credința religioasă și unitatea culturală a slavilor răsăriteni. În anul 1879 a fost transferat ca paroh la Suceava. Nikolai Leontievici Ustianovici a murit la 22 octombrie (3 noiembrie) 1885. Fiul său cel mare a fost pictorul și scriitorul Kornilii Ustianovici.

Ustianovici a avut un rol important ca reprezentant al generației „Renașterii naționale”, contribuind la dezvoltarea conștiinței culturale și literare în Galiția.

Întâlnirea s-a încheiat într-o atmosferă caldă și deschisă, în care dialogul, respectul și interesul comun pentru valorile culturale au fost în prim-plan. Astfel de momente reconfirmă faptul că tradițiile, limba și memoria culturală rămân punți vii între comunități, contribuind la apropierea dintre oameni și la păstrarea identității ucrainene.

Întâlnire de lucru cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunității ucrainene la Bistra

Președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat marți, 31 martie, împreună cu colegii din cadrul Filialei Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, la o întâlnire de lucru cu membrii Biroului organizației locale Bistra a UUR. Discuțiile s-au desfășurat în noul sediu al organizației, recent inaugurat în localitate, un spațiu care capătă viață și devine un veritabil centru de dialog și planificare a viitoarelor activități dedicate comunității ucrainene.

Un punct central al întâlnirii l-a reprezentat dezvoltarea priorităților strategice ale organizației locale, precum și analiza oportunității organizării unor evenimente cultural-educative și științifice, care să răspundă cât mai bine nevoilor actuale ale comunității. Bistra este o localitate cu o istorie bogată, un loc în care identitatea ucraineană s-a dezvoltat, s-a ancorat profund de-a lungul timpului și continuă să reprezinte un reper de mândrie și continuitate.

În mod firesc, au fost abordate pe larg mecanismele prin care poate fi susținut în continuare învățământul în limba ucraineană maternă la nivel local și au fost discutate proiecte dedicate elevilor ucraineni, prin replicarea modelului de bune practici deja existent și validat la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România. Totodată, au fost analizate soluții și modalități concrete pentru atragerea tinerilor ucraineni către acțiunile organizației, aceștia reprezentând pilonul identitar fundamental și garanția continuității comunității.

Președintele UUR și-a exprimat aprecierea față de rapoartele privind activitatea organizației locale, subliniind modul în care comunitatea ucraineană își păstrează limba, cultura și tradițiile, transmitându-le noilor generații cu responsabilitate. Aceste rezultate confirmă eficiența eforturilor comune.

De asemenea, a adresat mulțumiri membrilor Biroului Organizației locale Bistra, în special doamnei Lucica Nan, președinta organizației, și doamnei Irina Iordăchianu, membră în Comitetul filialei, pentru activitatea desfășurată în sprijinul comunității ucrainene, evidențiind faptul că rezultatele acestei implicări se reflectă în creșterea numărului de participanți la activitățile organizației, în special în rândul tinerilor.

La această întâlnire au participat, de asemenea, vicepreședintele UUR, Ioan Recalo, președintele Filialei Maramureș a UUR, Miroslav Petrețchi, inspectorul școlar pentru minoritatea ucraineană din cadrul ISJ Maramureș, Ana Alina Grijac, a cărei prezență a fost esențială pentru discuțiile aplicative privind educația, precum și consilierii Fabian Popovici și Darius Colopelnic.

Consolidarea unității comunității ucrainene din Timiș în jurul valorilor identitare

Președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat joi, 2 aprilie, la ședința Comitetului Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, desfășurată la sediul filialei din Timișoara. Împreună cu membrii conducerii, acesta a analizat evoluțiile pozi-

tive și activitatea tot mai remarcabilă a filialei, evidențiind modul responsabil și eficient în care aceasta răspunde nevoilor și problemelor reale ale membrilor comunității ucrainene.

În cadrul discuțiilor, Nicolae-Miroslav Petrețchi a subliniat modul în care filiala și comunitatea ucraineană din județ și-au consolidat unitatea în jurul valorilor fundamentale – limba, cultura și tradițiile ucrainene. Această coeziune a generat o creștere semnificativă a activității filialei, reflectată în numărul tot mai mare de participanți la evenimentele organizate. Eforturile constante și activitatea susținută au fost validate în mod democratic prin rezultatele excelente obținute la alegerile locale și parlamentare din 2024, care au reconfirmat încrederea comunității ucrainene din Timiș în echipa și viziunea filialei, a declarat domnul Petrețchi.

Președintele UUR a evidențiat că unitatea comunității nu se limitează la păstrarea valorilor definitorii, ci se manifestă prin reziliența membrilor și prin capacitatea acestora de a identifica și combate dezinformarea și reaua credință. El a subliniat că în fața încercărilor repetate de destabilizare, membrii filialei Timiș au demonstrat maturitate, echilibru și responsabilitate, consolidând solidaritatea și încrederea reciprocă, fapt care se reflectă astăzi într-o implicare activă și constantă în viața comunității și într-o atitudine fermă de respingere a acțiunilor menite să provoace confuzie sau dezbinare.

Un punct central al întâlnirii a vizat sprijinul Filialei Timiș pentru dezvoltarea învățământului în limba maternă ucraineană. Președintele UUR a salutat creșterea constantă a numărului de elevi care aleg să studieze limba ucraineană, evidențiind performanțele acestora la olimpiadele școlare și concursurile organizate de UUR, rezultate ce confirmă calitatea actului educațional din județ.

De asemenea, discuțiile au vizat implicarea tinerilor, filiala identificând permanent noi proiecte și oportunități pentru dezvoltarea lor și încurajând participarea activă în procesele decizionale privind viitorul comunității, considerându-i pilonul identitar și motorul continuității.

O atenție specială a fost acordată grădiniței cu predare în limba ucraineană, unde președintele UUR, împreună cu președinta filialei Maria Szabo-Condrei, au discutat cu directoarea Școlii Gimnaziale Nr. 2 Timișoara, Oana Pentea, și cu directorul adjunct, Adriana Popa, despre evoluția pozitivă a instituției. Creșterea numărului de copii înscriși a fost apreciată drept un prim pas esențial în formarea identitară, iar președintele UUR a reafirmat sprijinul constant al UUR pentru această grădiniță și pentru toate proiectele educaționale în limba maternă.

Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a felicitat pe membrii Comitetului Filialei Timiș, coordonați de Maria Szabo-Condrei, pentru activitatea exemplară desfășurată, subliniind că implicarea lor a transformat filiala într-un model de bune practici, demonstrând că munca în echipă, dedicarea și respectul pentru rădăcini constituie fundamentul unei comunități puternice și prospere.

Președintele UUR a fost însoțit la Timișoara de trezorierul UUR, Vasile Buciuta, și de consilierul UUR, Fabian Popovici.

(Continuare la pagina 6)

Sursa: www.uur.ro

DIPLOMAȚIA PARLAMENTARĂ, PILON AL RELAȚIILOR DINTRE ROMÂNIA ȘI UCRAINA

Deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, președinte al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina, a primit miercuri, 15 aprilie 2026, la Parlamentul României, o delegație de parlamentari ucraineni, majoritatea membri ai Grupului parlamentar de prietenie Ucraina-România din cadrul Radei Supreme. Din delegația română au mai făcut parte vicepreședintele grupului, deputatul Ioan Balan, precum și deputații Ionel Ovidiu Bogdan, Cristian Brian și Gál Károly.

Întrevederea a reconfirmat nivelul solid al relațiilor bilaterale și dinamica pozitivă a cooperării politice și economice dintre România și Ucraina. Un accent deosebit a fost pus pe importanța consolidării dialogului interparlamentar și pe intensificarea vizitelor reciproce, ca instrumente esențiale pentru aprofundarea Parteneriatului Strategic dintre cele două state.

În alocuțiunea susținută cu această ocazie, Nicolae-Miroslav Petrețchi a evidențiat rolul esențial al diplomației parlamentare, ca instrument complementar și, adesea, mai flexibil decât diplomația tradițională, capabil să faciliteze un dialog direct și eficient între reprezentanții aleși. Acesta a subliniat contribuția grupurilor parlamentare de prietenie la consolidarea cooperării bilaterale și la susținerea unor inițiative comune, inclusiv în domenii strategice, arătând că aceste structuri constituie o platformă activă de dialog și cooperare între Parlamentul României și Rada Supremă a Ucrainei.

Totodată, deputatul a reafirmat sprijinul ferm și constant al României pentru Ucraina, inclusiv prin măsuri în domeniul securității, al protecției refugiaților ucraineni și al dezvoltării infrastructurii. A fost evidențiată, de asemenea, susținerea pentru eforturile Ucrainei în procesul de aderare la Uniunea Europeană, precum și pentru implementarea reformelor necesare, în contextul dificil generat de războiul pe scară largă.

A fost subliniat interesul României pentru participarea activă la procesul de reconstrucție a Ucrainei, precum și necesitatea consolidării cooperării în format trilateral România-Ucraina-Republica Moldova. Cooperarea în domeniul securității în regiunea Mării Negre și contribuția la redefinirea arhitecturii de securitate regională au fost, de asemenea, evidențiate drept priorități comune.

Un punct important l-a constituit rolul comunităților românești din Ucraina și ucrainene din România, considerate veritabile punți de legătură între cele două state. Reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților a reiterat importanța garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv accesul la educație în limba maternă, ca element fundamental al unei societăți democratice și al stabilității regionale.

În cadrul vizitei, delegația ucraineană a avut întrevederi și cu reprezentanți ai comisiilor juridice, pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, precum și pentru învățământ din Camera Deputaților și Senat. Discuțiile au vizat teme de pe agenda bilaterală și identificarea unor modalități concrete de aprofundare a cooperării, inclusiv prin organizarea, în perioada următoare, a unor ședințe comune la nivel de comisii de specialitate.

Parlamentarii ucraineni au exprimat profunda lor apreciere pentru sprijinul constant și substanțial acordat de Româ-

nia atât la nivel instituțional, cât și prin solidaritatea manifestată de cetățenii români față de Ucraina și față de refugiații ucraineni. Aceștia au subliniat importanța menținerii și consolidării acestui sprijin, evidențiind rolul său esențial în gestionarea provocărilor actuale și în susținerea eforturilor de stabilizare și reconstrucție. De asemenea, au remarcat că solidaritatea demonstrată până în prezent reprezintă un fundament solid pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor bilaterale și pentru întărirea cooperării în perspectivă.

Consolidarea cooperării româno-ucrainene, în special la nivel parlamentar, rămâne un pilon esențial pentru promovarea stabilității, securității și prosperității în regiune.

În cea de-a doua zi a vizitei oficiale în România, joi, 16 aprilie, delegația Grupului de prietenie cu România din Rada Supremă a Ucrainei, condusă de Denys Maslov, a avut o serie de întrevederi de lucru la nivelul mai multor ministere. Programul a inclus întâlniri la Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Justiției, precum și la Ministerul Educației și Cercetării, având ca obiectiv consolidarea dialogului bilateral și aprofundarea cooperării sectoriale.

La Ministerul Afacerilor Externe, discuțiile cu secretarul de stat Ana Tîncă au evidențiat importanța menținerii unei relații bilaterale solide, pragmatice și constructive, precum și rolul esențial al diplomației parlamentare în consolidarea dialogului politic și încrederii reciproce. Partea română a reafirmat solidaritatea deplină a României cu Ucraina, în contextul agresiunii Federației Ruse, condamnând atacurile asupra infrastructurii civile și reiterând sprijinul pentru o pace justă și durabilă, în conformitate cu dreptul internațional. Totodată, a fost subliniat și rolul comunităților românești din Ucraina

și ucrainene din România, ca punți de legătură, fiind reafirmată disponibilitatea pentru cooperare în vederea respectării drepturilor minorităților naționale.

În cadrul întrevederii de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, cu secretarul de stat Ionel Scioșteanu, au fost analizate proiectele comune de infrastructură de transport rutier, feroviar, fluvial și maritim. Partea română a subliniat rolul strategic al acestor inițiative pentru facilitarea fluxurilor de mărfuri și persoane, creșterea conectivității regionale și consolidarea coridoarelor de transport dintre cele două state. Totodată, a fost evidențiată contribuția acestor proiecte la sprijinirea economiei ucrainene, la eficientizarea logisticii în contextul actual și la crearea premiselor necesare pentru procesul de reconstrucție și dezvoltare durabilă a Ucrainei în perioada post-conflict.

La Ministerul Justiției, discuțiile purtate cu secretarul de stat Roxana Simona Momeu au vizat importanța reformelor în contextul eforturilor Ucrainei de aderare la Uniunea Europeană. România și-a exprimat disponibilitatea de a împărtăși experiența acumulată în procesul de integrare europeană, precum și după aderarea la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Au fost abordate, de asemenea, aspecte privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, inclusiv transpunerea în legislația națională a prevederilor Convenției Consiliului Europei privind protecția profesiei de avocat, în vederea consolidării cadrului juridic referitor la drepturile profesionale, libertatea de exprimare și măsurile de protecție specifice acestei profesii.

Ultima întrevedere din program a avut loc la Ministerul Educației și Cercetării, unde delegația ucraineană a avut

discuții cu secretarul de stat Gigel Paraschiv. Dialogul s-a concentrat asupra învățământului în limbile minorităților naționale, cadrului legislativ aferent, precum și asupra situației școlilor cu predare în limba ucraineană din România și a celor cu predare în limba română din Ucraina. De asemenea, au fost abordate aspecte privind cooperarea bilaterală în domeniul educației și rezultatele dialogului dintre ministerele de profil din cele două state. În acest context, partea română a evidențiat măsurile de sprijin acordate copiilor ucraineni refugiați, în vederea facilitării accesului acestora la educație, integrării în sistemul de învățământ din România și menținerii legăturii cu sistemul educațional ucrainean.

Întrevederile au reconfirmat nivelul ridicat al cooperării româno-ucrainene și angajamentul comun pentru consolidarea parteneriatului bilateral, în beneficiul stabilității și securității regionale. Vizita a avut loc la invitația domnului deputat Nicolae-Miroslav Petrețchi, în calitate de președinte al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina din Parlamentul României.

Sursa: www.uur.ro

OMAGIU ADUS PATRIMONIULUI LITERAR: „POETII ȘI SCRITORII UCRAINENI DIN LUNCA LA TISA: MÂNDRIA NOASTRĂ”

În data de 26 aprilie, sediul Organizației locale Lunca la Tisa a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) a găzduit un eveniment cultural și comemorativ de o încărcătură emoțională deosebită, dedicat omagierii moștenirii literare lăsate de marii creatori ai acestei localități.

Organizată la inițiativa doamnei Anna Sambor, președinta Organizației locale Lunca la Tisa a UUR, manifestarea intitulată „Poetii și scriitorii ucraineni din Lunca la Tisa: mândria noastră” a adus în prim-plan personalitățile remarcabile care, prin pana și talentul lor, au așezat spiritul și identitatea ucraineană pe harta culturală internațională.

Evenimentul a debutat într-o atmosferă de profundă pioșenie, cu o slujbă de pomenire oficiată de părintele Iaroslav Clemcovi, în memoria marilor scriitori ucraineni trecuți în neființă: Mykola Pavliuk, Ivan Șmuleac, Ivan Hreniuc și Mykola Korsiuk. Acest moment de reculegere a reafirmat respectul comunității pentru cei care și-au dedicat viața cuvântului scris și promovării valorilor strămoșești.

Un spațiu amplu în cadrul manifestării a fost alocat evocării vieții și operei acestor titani ai literaturii

ucrainene. Poetul și scriitorul Mihai Traista, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei București, alături de doamna prof. Anna Sambor, vicepreședintă a UUR, au susținut prezentări detaliate și emoționante. Cei doi vorbitori au citit și au recitat fragmente reprezentative din opera marilor creatori, aducând la viață versuri și texte cu o profundă rezonanță identitară. În discursurile lor, au subliniat contribuțiile notabile pe care acești autori le-au avut nu

doar la îmbogățirea literaturii ucrainene, ci și la susținerea învățământului în limba ucraineană maternă. De asemenea, a fost evidențiat efortul lor monumental de a conserva istoria ucrainenilor din Lunca la Tisa și de a așterne în scris, ca un legământ veșnic pentru generațiile viitoare, obiceiurile, folclorul și tradițiile specifice acestui colț de țară.

În aceeași atmosferă de înaltă prețuire, a fost recunoscută și celebrată contribuția literară deosebită a scriitorilor contemporani Maria Ciubica și Ivan Corneșcian, a căror operă continuă să îmbogățească tezaurul cultural al comunității ucrainene.

La acest eveniment a participat și președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi. În alocuțiunea sa, deputatul a subliniat legătura profundă și personală pe care o are cu acest loc, mărturisind că la Lunca la Tisa se simte mereu „acasă”, datorită rădăcinilor sale care pornesc chiar din inima acestei comunități.

(Continuare la pagina 13)

Fabian POPOVICI,

Consilier al Uniunii Ucrainenilor din România

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

Ateliere de artă ucraineană la Constanța: tradiții pascale și pictura de Petrykivka, aduse mai aproape de copii și părinți

Duminică, 5 aprilie 2026, Reprezentanța Constanța a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat evenimentul „Ateliere de artă ucraineană: încondeiere ouă pascale și ornare cozonac (pentru copii și părinți); pictură populară de Petrykivka”, dedicat celebrării tradițiilor pascale și promovării patrimoniului cultural ucrainean.

Desfășurat la sediul Reprezentanței UUR, evenimentul a reunit membri ai comunității ucrainene locale, alături de numeroși copii și părinți, într-o atmosferă caldă și interactivă. Scopul principal al acțiunii a fost stimularea interesului tinerei generații pentru cunoașterea și transmiterea mai departe a tradițiilor pascale specifice culturii ucrainene.

Atelierele au fost organizate sub forma unui masterclass susținut de invitata specială a UUR Constanța, Oleksandra Barmina, meșter popular și artist plastic specializat în pictura de Petrykivka – stil inclus în Patrimoniul Cultural Imaterial UNESCO. Participanții au avut ocazia să descopere, printr-o prezentare captivantă, istoria acestui stil artistic originar din localitatea Petrykivka (regiunea Dnipropetrovsk, Ucraina), precum și simbolistica sa bogată.

În cadrul atelierului, invitata a oferit demonstrații practice privind tehnicile tradiționale de realizare

a picturii, inclusiv prepararea culorilor naturale și confecționarea pensulelor, subliniind totodată importanța stării de liniște și echilibru în procesul creativ.

Copiii, îndrumați de părinți și de artist, au participat activ la încondeierea ouălor pascale, folosind elemente inspirate din pictura de Petrykivka, dar și la realizarea unor lucrări tematice de pictură populară. Activitatea a reprezentat o experiență educativă și creativă, în care tradiția s-a îmbinat armonios cu bucuria descoperirii.

La final, participanții au fost invitați să deguste cozonac tradițional, iar cei mici au primit dulciuri simbolice, încheind astfel o zi dedicată artei, comunității și spiritului pascal.

Prin asemenea inițiative, Uniunea Ucrainenilor din România continuă să promoveze valorile culturale autentice și să contribuie la consolidarea identității comunității ucrainene, prin implicarea activă a noilor generații.

Delegație oficială din Ucraina, la Timișoara

În ziua de 23 aprilie a.c., reprezentanții Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România au primit vizita unei delegații oficiale a administrației publice locale din localitatea Lypova Dolyna, regiunea Sumy (Ucraina), formată din reprezentanți ai conducerii executive și ai structurilor administrative de specialitate, în cadrul unei întâlniri dedicate consolidării relațiilor de cooperare și schimbului de bune practici.

La întâlnire au participat primarul comunei Otelec, județul Timiș, Simona Silvia Fechete, precum și primarul localității Lypova Dolyna, din regiunea Sumy (Ucraina), Volodymyr Shtanko, însoțit de Nataliia Kupka, administrator în cadrul Departamentului Centrului de Servicii Administrative, și de Maryna Vovk, specialist principal în cadrul Departamentului de Dezvoltare Economică. De asemenea, a fost prezentă Oana Pentea, directorul Școlii Gimnaziale Nr. 2 din Timișoara. Din partea filialei, oaspeții au fost întâmpinați de prim-vicepreședinții Mihaela Bumbuc și Vasile Drozd. De asemenea, din cadrul biroului au fost prezenți Liliana Țimbota – șef birou, Nicoleta Hrin – asistent manager și Naomi Kifa – secretar.

În cadrul întâlnirii au fost prezentate activitățile cultural-artistice și educaționale desfășurate de filială, istoricul acesteia, precum și structura organizației la nivel național și local. Totodată, delegația a avut ocazia să vizioneze o expoziție virtuală ce a ilustrat implicarea membrilor noștri în sprijinirea refugiaților din Ucraina, evidențiind eforturile con-

stante depuse de Uniunea Ucrainenilor din România încă de la începutul războiului din țara vecină.

Delegația ucraineană s-a declarat profund impresionată de activitățile desfășurate de filială, precum și de modul în care ucrainenii din România reușesc să își păstreze limba maternă, cultura și tradițiile moștenite. Un aspect apreciat în mod deosebit a fost preocuparea constantă pentru transmiterea valorilor identității naționale către tânăra generație.

Un moment important al vizitei l-a constituit prezentarea Memorandumului de înțelegere încheiat între municipalitățile Otelec (România) și Lypova Dolyna (Ucraina), document ce vizează dezvoltarea unui parteneriat durabil, bazat pe schimb de experiență, bune practici și implementarea unor inițiative comune în domenii precum agricultura, educația, tineretul și accesarea fondurilor europene.

La finalul întâlnirii, delegația a vizitat secția Limba ucraineană a Grădiniței PP 29 din Timișoara. Cu această ocazie, cadrele didactice, printre care și Ionela Kvasciuc, împreună cu directorul Școlii Gimnaziale Nr. 2, de care aparține această secție, au subliniat importanța deosebită pe care o are această grupă pentru comunitatea ucraineană locală atât din perspectiva păstrării identității culturale și lingvistice, cât și a educației copiilor în spiritul valorilor tradiționale.

Întâlnirea a evidențiat importanța cooperării transfrontaliere și a solidarității, contribuind la întărirea relațiilor dintre comunitățile locale din România și Ucraina.

CONCURSUL DE RECITARE A POEZIEI UCRAINENE

- ETAPA JUDEȚEANĂ -

ARAD

Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în data de 3 aprilie 2026, etapa județeană a concursului de recitare a poeziei ucrainene, un eveniment dedicat promovării limbii materne și valorilor culturale ucrainene în rândul tinerei generații.

La concurs au participat 23 de elevi, iar 9 dintre aceștia, din clasele pregătitoare până la clasa a VIII-a, s-au calificat pentru etapa națională, remarcându-se prin talent, expresivitate și o bună stăpânire a limbii ucrainene: Byche Valentina – Școala Gimnazială Târnova, Benzar Petronela – Școala Primară Dud, Miculaiciuc Abigail – Școala Gimnazială Târnova, Pop Rada Ioana – Școala Gimnazială Târnova, Cin Nicoleta Alexandra – Școala Primară Dud, Byche Mariia Volodymyrivna – Școala Gimnazială Târnova, Miculaiciuc Amaia – Școala Gimnazială

Târnova, Pinte Elisei – Școala Gimnazială Târnova, Cauni Ionela – Școala Gimnazială Târnova.

Comisia de evaluare, formată din cadrele didactice de limba și literatura ucraineană Viorica Rațiu, Ana Pașca și Ileana Preda, a apreciat nivelul ridicat al prestațiilor, precum și implicarea și seriozitatea participanților.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă caldă și emoționantă, în prezența părinților, care i-au susținut pe copii și au împărtășit bucuria rezultatelor obținute.

La final, președintele interimar al Filialei Arad, Dumitru Stuleanec, a premiat toți participanții și le-a adresat felicitări, urându-le mult succes elevilor calificați la etapa națională.

Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România adresează mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul constant oferit în organizarea acestui eveniment, care contribuie la descoperirea și încurajarea tinerelor talente și la păstrarea vie a limbii și culturii ucrainene.

CORNUȚEL – CARAȘ-SEVERIN

Vineri, 17 aprilie 2026, elevi din ciclul gimnazial, care studiază în clase cu predare în limba ucraineană din Caransebeș, Cornuțel, Copăcele și Zorile, au participat la etapa județeană a Concursului de recitare a poeziei ucrainene, desfășurată la Școala Gimnazială din Cornuțel.

Competiția, organizată de Filiala Caraș-Severin a UUR, a pus accent pe recitarea expresivă a poeziei în limba ucraineană, evaluând intonația, dicția și capacitatea elevilor de a transmite emoția textului literar.

În urma deliberării juriului, format din cadrele didactice Mihaela Șimonea, profesor învățământ primar la Școala Gimnazială Cornuțel, Svetlana Pișta, profesor învățământ preșcolar, și Violeta Iaremciuc, profesor învățământ primar la Școala Gimnazială Copăcele, au fost acordate câte patru premii pentru fiecare categorie: premiul I, premiul II, premiul III și mențiuni, fiind premiați 16 elevi. Participanții au fost recompensați cu diplome și

premierii în bani, astfel: 200 lei pentru locul I, 150 lei pentru locul II, 100 lei pentru locul III și 70 lei pentru mențiune.

Cei 4 elevi calificați la etapa națională sunt: Lembac Giulia – clasa a III-a, Școala Gimnazială Cornuțel; Țimbota Belin Maria – clasa a VI-a, Școala Gimnazială Copăcele; Kuzmina Uliana – clasa a VII-a, Liceul Tehnologic „Decebal” din Caransebeș; Popovici Paul – clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Cornuțel.

„Evenimentul a devenit deja tradiție și mă bucură faptul că, de la an la an, avem tot mai mulți participanți, la această ediție fiind înscriși 30 de copii. Elevii au fost recompensați pentru efortul depus, pentru creativitatea arătată, competițiile de acest gen, dincolo de aprofundarea culturii ucrainene, îi determină să-și dezvolte expresivitatea și încrederea în sine”, a declarat președintele Filialei Caraș-Severin a UUR, Daniel Basaraba.

Concursul face parte din seria de proiecte educaționale și culturale prin care Uniunea Ucrainenilor din România susține păstrarea și promovarea limbii materne, încurajând tinerele generații să se apropie de valorile identitare prin educație și artă.

RONA DE SUS – MARAMUREȘ

Sâmbătă, 18 aprilie a.c., Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Maramureș și Prefectura Județului Maramureș etapa județeană a „Concursului de recitare a poeziei ucrainene”, ediția a XXVII-a. Concursul s-a desfășurat la sediul Organizației locale UUR Rona de Sus, la fel ca toate edițiile precedente.

Evenimentul s-a bucurat de prezența unor nume importante din comunitatea ucraineană, și nu numai. Astfel, din partea Uniunii Ucrainenilor din România, au participat Nicolae-Miroslav Petrețchi – președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Miroslav Nicolae Petrețchi – președintele Filialei Maramureș, Vasile Pasenciuc – prim-vicepreședinte UUR și președintele Organizației locale Remeți, Pinte Mariciuc – prim-vicepreședinte Filiala Maramureș și președintele Organizației locale Ruscova, Ioan Recalo – vicepreședinte UUR, prim-vicepreședinte Filiala Maramureș și președintele Organizației locale Repedea, Anna Sambor – vicepreședinte Filiala Maramureș și președinta Organizației locale Lunca la Tisa, Serghei Stuleanec – trezorier Filiala Maramureș și președintele Organizației locale Poienile de sub Munte, Mirela Ciucur – președinta Uniunii Femeilor Ucrainene din România (UFUR) și președinta Organizației Locale Sighetu Marmăției, Lucia Nan – președinta Organizației locale Bistra, Mihai Macioca – vicepreședinte Organizația locală Poienile de sub Munte. De asemenea, la eveniment au luat parte Costin Hendea-Anca-Minodora – director Casa Corpului Didactic Maramureș, Ana-Alina Grijac – inspector pentru minoritatea ucraineană ISJ Maramureș Maria Păpariga – director Școala Gimnazială Valea

Vișeuului, Lucreția Semeniciu – director Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, Alina Harini – director Școala Gimnazială Crăciunești, Kucsicsa Persida – director Școala Profesională Repedea, Firuța Husar Prodaniuc – director Școala Profesională Poienile de sub Munte, Ștefan

Cuth – director adjunct Școala Gimnazială Nr. 4 Poienile de sub Munte, precum și alți membri ai biroului Uniunii Ucrainenilor din România, cadre didactice și profesori de specialitate.

Evenimentul a reunit aproximativ 125 de elevi din toate ciclurile de învățământ – de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a – pasionați de limba, cultura și literatura ucraineană, provenind de la următoarele instituții de învățământ: Școala Profesională Poienile de sub Munte, Școala Gimnazială Nr. 4 Poienile de sub Munte, Școala Profesională Repedea, Școala Profesională Ruscova, Școala Gimnazială Crasna Vișeuului, Școala Gimnazială Bistra, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, Școala Gimnazială Rona de Sus, Școala Gimnazială Cră-

ciunești, Școala Gimnazială Crăciunești – Structura Lunca la Tisa, Școala Gimnazială Remeți, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Colegiul Național „Dragoș Vodă”, Liceul Tehnologic Forestier, Liceul Tehnologic Marmăția.

Concursul a inclus două probe distincte, respectiv RECITAREA ARTISTICĂ a unei poezii din literatura ucraineană, clasică sau contemporană, începând cu clasa a III-a, și LECTURAREA EXPRESIVĂ a unui text la prima vedere, menită să evidențieze competențele lingvistice și capacitatea de interpretare spontană.

Elevii au fost evaluați conform regulamentului oficial al concursului, pe baza: alegerii poeziilor din clasicii literaturii ucrainene, dicției, expresivității, pronunției corecte a sunetelor specifice, accentului, prezenței scenice, esteticii costumului, precum și corectitudinii, coerenței și expresivității. Juriul, format din 10 cadre didactice, a apreciat în mod deosebit nivelul de pregătire al elevilor, seriozitatea și sensibilitatea artistică demonstrate, precum și implicarea constantă a cadrelor didactice coordonatoare în procesul de formare și susținere a identității culturale a elevilor.

Evenimentul a reprezentat nu doar o competiție, ci și o veritabilă sărbătoare a limbii ucrainene, constituind un prilej de afirmare a valorilor culturale ale comunității ucrainene din România și de consolidare a colaborării dintre elevi, profesori și instituțiile implicate în promovarea multiculturalismului.

Au fost premiați 108 elevi, iar premiile au fost acordate pe clase, după cum urmează: Clasa pregătitoare – 8 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 4 premii de participare); Clasa I – 8 elevi (premiul I, II, III,

(Continuare la pagina 10)

Sursa: www.uur.ro

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, prezent la cel de-al Doilea Forum de Coeziune, la Kiev

Ministerul Dezvoltării Comunităților și Teritoriilor din Ucraina, în cadrul parteneriatului EU4Recovery dintre Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Uniunea Europeană (UE), a organizat, la data de 29 aprilie a.c., în capitala Kiev, cel de-al Doilea Forum Internațional de Coeziune. Evenimentul a reprezentat o continuare firească a primei ediții din 2025, devenind un reper esențial care a reunit toate nivelurile de guvernare și partenerii internaționali în jurul unei viziuni comune asupra coeziunii ca fundament absolut al rezilienței și reconstrucției Ucrainei.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai Parlamentului, membri ai Guvernului Ucrainei, ambasadori ai țărilor partenere, reprezentanți ai comunităților locale, precum și înalți experți internaționali.

La invitația viceprim-ministrului pentru reconstrucția Ucrainei, ministrul dezvoltării comunităților și teritoriilor, Oleksii Kuleba, la acest eveniment de referință a fost prezent și președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, care a participat în calitate de speaker la cel de-al treilea panel de discuții, intitulat „Discuție parlamentară: fundamentul legislativ al rezilienței și coeziunii Ucrainei – de la politica națională la viitorul european”. Evenimentul a cuprins trei paneluri de discuție, catalizate pe trei niveluri de guvernare, respectiv sfera guvernamentală, locală (autogovernare) și parlamentară.

Festivitatea de deschidere s-a bucurat de prezența unor înalți demnitari și parteneri internaționali, printre care Oleksandr Kornienko, prim-vicepreședintele Radei Supreme a Ucrainei, Oleksii Kuleba, viceprim-ministru pentru reconstrucția Ucrainei, ministrul dezvoltării comunităților și teritoriilor, Denys Shmyhal, prim-viceprim-ministru al Ucrainei și ministru al energiei, precum și reprezentanți ai misiunilor diplomatice și organizațiilor

internaționale, precum Asier Santillan Luzuriaga, reprezentant al Uniunii Europene, Christopher Politisc, reprezentant al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare – PNUD, și Gunn Marit Helgesen, președinta Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (în format video-conferință). Aceștia au vorbit despre reziliența excepțională a Ucrainei în timp de război și eforturile masive de reconstrucție, punctând necesitatea asigurării autonomiei energetice prin „Sistemul celor 100” în pragul celei de-a cincea ierni de conflict. Totodată, au subliniat că descentralizarea și guvernarea democratică au funcționat eficient chiar și sub presiune extremă, iar sprijinul european, tradus prin mobilizarea fondurilor europene din „Ukraine Facility”, rămâne vital pentru integrarea europeană a țării.

Primul panel de discuție, respectiv „Discuție guvernamentală: fondurile structurale ale UE și alte resurse financiare internaționale – vis sau realitate”, a reunit miniștri adjuncți și reprezentanți ai Comisiei Europene și a fost antrenat de discuții despre crearea unui sistem național eficient pentru accesarea fondurilor structurale europene. Experții au arătat că dezvoltarea regiunilor de frontieră tre-

buie realizată prin programe transfrontaliere precum Interreg, iar succesul Capitolului 22 de negociere cu UE depinde direct de pregătirea din timp a unor portofolii solide de proiecte locale și de utilizarea unor date statistice riguroase pentru a preveni fraudele și a asigura transparența totală a reconstrucției.

Al doilea panel de discuție, respectiv „Discuție despre autogovernarea locală: parteneriate globale, atragerea investițiilor și rolul comunităților în arhitectura rezilienței și coeziunii naționale”, a pus accent pe impactul salvator al reformei descentralizării din 2014. Discuțiile au vizat dificultățile majore din zonele de frontieră, în special lipsa critică de resursă umană, subliniindu-se nevoia stringentă de creare a locurilor de muncă, de mecanisme de asigurare a riscurilor pentru investitori și de dezvoltare a infrastructurii industriale locale. A fost reiterată forța parteneriatelor interne, precum fondul orașelor destinat susținerii teritoriilor din prima linie sau inițiativa „Umăr la umăr”, demonstrând că fundamentul încrederii în stat și reconstrucția reală pornesc din inima comunității.

În cadrul intervenției sale de la al treilea panel de discuție, respectiv „Discuție parlamentară: fundamentul legislativ al rezilienței și coeziunii Ucrainei – de la politica națională la viitorul european”, președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a salutat eforturile Ucrainei de consolidare a coeziunii sociale, chiar și în actualul context, și mobilizarea întregii societăți în jurul proiectului său național. Președintele UUR a subliniat faptul că o coeziune solidă este o condiție esențială pentru reziliență, reconstrucție, apropierea de Europa și, în cele din urmă, integrarea europeană. De asemenea, a evidențiat faptul că similitudinile regionale dintre România și Ucraina conferă modelului românesc de coeziune o relevanță deosebită, acesta fiind unul actual și util. România transmite deja, prin multiple instrumente și domenii de cooperare, experiența sa de tranziție și integrare europeană.

A amintit, în acest context, vizita recentă în România a unei delegații a Radei Supreme, alcătuită în principal din membri ai Grupului de prietenie cu România. Cu acest prilej, a facilitat întâlniri cu parlamentari români, reprezentanți ai unor ministere și ai altor instituții relevante, toate având ca obiectiv prioritar transferul de expertiză în domeniul integrării europene. Astfel, parlamentele celor două state contribuie deja la operaționalizarea Declarației privind Parteneriatul Strategic, semnată în luna martie, transformând-o dintr-un document politic într-un instrument concret de cooperare bilaterală. În acest proces, cooperarea interparlamentară devine un mecanism esențial pentru apropierea Ucrainei de Uniunea Europeană.

În cadrul intervenției, a formulat o serie de aprecieri privind rolul parlamentului în procesul de aderare la Uniunea Europeană și în definirea politicii de coeziune. A reliefat, de asemenea, că aderarea la UE nu este doar un proces tehnic, ci unul profund democratic, în care parlamentul național are rolul de garant al legitimității. În etapa de ade-

rare, acesta oferă cadrul necesar dezbaterii clusterelor de negociere și sprijină reformele structurale, prin transparență și susținere politică. Ulterior aderării, parlamentul își asumă un rol central în definirea strategică a politicii de coeziune, care depășește simpla absorbție de fonduri și vizează investiții menite să reducă disparitățile regionale. Parlamentul național acționează ca o punte între viziunea europeană și realitățile locale, iar transpunerea eficientă a directivelor europene reprezintă un test esențial al funcționării sale. În același timp, acesta asigură direcționarea fondurilor către nevoile reale ale regiunilor și promovează protejarea valorilor naționale, contribuind la consolidarea identității în cadrul spațiului european.

A subliniat că o exercitare riguroasă a acestor atribuții contribuie direct la creșterea rezilienței statului. În acest sens, Rada Supremă are potențialul de a deveni un pilon central în transformarea Ucrainei într-un stat membru rezilient și prosper al Uniunii Europene.

A prezentat, totodată, principalele caracteristici ale modelului românesc de coeziune socială, bazat pe instituții solide, politici incluzive, integrarea infrastructurii și armonizarea cu rețelele europene, diversificare energetică și transformare digitală.

A evidențiat faptul că estul României se dezvoltă ca un important hub de transport, consolidând conexiunile cu statele vecine și va juca un rol strategic în procesul de reconstrucție a Ucrainei. În acest context, a menționat proiectele de infrastructură aflate în derulare sau planificate, inclusiv construirea unui nou pod peste Tisa, dezvoltarea unui drum expres până la granița cu Ucraina și a unui tronson pe teritoriul ucrainean, în cadrul programului SAFE, deschiderea de noi puncte de trecere a frontierei și lansarea unei conexiuni feroviare directe Kiev – București – Varna.

De asemenea, a reiterat sprijinul constant al României pentru Ucraina la nivel european atât în cadrul politicii de sancțiuni a Uniunii Europene împotriva Rusiei, cât și în susținerea inițiativei privind înființarea unui tribunal internațional special.

În încheiere, a subliniat că Ucraina beneficiază deja de o rețea solidă de parteneri și prieteni externi, dispuși să ofere un transfer constant de experiență, iar România este un astfel de partener. Această cooperare poate reprezenta un avantaj strategic important pentru depășirea etapelor dificile ale procesului de integrare europeană.

În cadrul aceluiași panel, au fost abordate, de asemenea, aspecte legislative critice pentru modernizarea statului, prezentate de membri ai Radei Supreme, precum Olena Shuliak, Oleh Bondarenko, Yuliia Hrushyna, Mykhailo Radutskyi, Halena Tretiakova și Vadym Galaychuk. Aceștia au detaliat necesitatea corelării oricărei competențe noi transferate comunităților cu resurse financiare, crearea unui fond social de locuințe pentru atragerea diasporei,

(Continuare la pagina 9)

Fabian POPOVICI,
Consilier al Uniunii Ucrainenilor din România

Dialog la nivel înalt: Delegați ai Radei Supreme a Ucrainei, la întâlnirea cu conducerea UUR de la București

Miercuri, 15 aprilie, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat la sediul Filialei București a UUR o întâlnire a delegației Radei Supreme a Ucrainei (formată în majoritate din membri ai Grupului parlamentar de prietenie Ucraina-România) cu membrii conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, la care au participat membri ai comunității ucrainene din capitală și refugiați ucraineni stabiliți în București.

Delegația Radei Supreme a Ucrainei, condusă de deputatul Denis Maslov, președintele Comisiei juridice, și formată din deputații Serhii Rudyk, Maksym Dyrđin, Sviatoslav Yurash, Ihor Kryvosheiev și Bohdan Torokhtii, a sosit în România la invitația deputatului Nicolae-Miroslav Petrețchi, în calitate

de președinte al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina din Parlamentul României. Vizita marchează un moment esențial în consolidarea relațiilor bilaterale, fiind o continuare firească a dialogului la nivel înalt stabilit în urma vizitei președintelui Ucrainei, Volodymyr Zelenski, în România.

Prezent la întâlnire, președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a subliniat în alocuțiunea sa importanța deosebită a acestui eveniment pentru dinamica relațiilor dintre cele două state. Acesta a trecut în revistă programul productiv desfășurat în cursul zilei în cadrul comisiilor Parlamentului României, precum și întâlnirile progra-

mate în diverse ministere, vizând îmbunătățirea cooperării și abordarea problemelor de pe agenda parlamentară și guvernamentală.

Președintele UUR a transmis mulțumiri sincere parlamentarilor ucraineni care, în ciuda contextului critic generat de război, au găsit energia necesară pentru a vizita România și a dialoga cu comunitatea ucraineană. De asemenea, a evidențiat reconfigurarea agendei delegației ucrainene, subliniind că abordarea actuală include inclusiv întâlniri cu persoanele strămutate, spre deosebire de perioada de dinaintea invaziei, când dialogul viza doar populația locală. Acesta a precizat faptul că această abordare este cea corectă, precizând că, în vizitele sale internaționale, prioritizează întotdeauna întâlnirile cu comunitățile românești pentru a le cunoaște viziunea și problemele, transformându-le ulterior în soluții legislative. Totodată, președintele UUR a îndemnat la o discuție liberă și productivă, într-un cerc amical, menită să ofere delegației o imagine fidelă asupra realităților cu care se confruntă ucrainenii din România.

În cadrul evenimentului au mai luat cuvântul președintele Filialei București a UUR și vicepreședintele UUR, Mihai Traista, președintele Filialei Maramureș a UUR, Miroslav Petrețchi, secretarul general al UUR, Irina-Liuba Horvat, președinta Filialei Timiș a UUR, Maria Szabo-Condrei, redactorul-șef al ziarului „Vilne Slovo”, Vasile Captaru, lector univ.

dr. Aliona Bivolaru, cadru didactic la specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, precum și consilierul UUR, Fabian Popovici. Aceștia au prezentat și au dezvoltat teme esențiale privind activitatea vastă a Uniunii Ucrainenilor din România.

A fost prezentată, astfel, activitatea multidimensională a UUR în domeniul cultural-științific, evidențiindu-se faptul că Uniunea organizează anual peste 500 de evenimente menite să conserve și să promoveze patrimoniul identitar ucrainean. O atenție deosebită a fost acordată activității editoriale, UUR publicând anual zeci de volume și menținând cele 7 publicații periodice de profil, care reprezintă veritabile repere pentru limba și cultura ucraineană. De asemenea, a fost subliniată susținerea constantă acordată învățământului în limba ucraineană maternă și rolul activ al Uniunii în dezvoltarea relațiilor bilaterale România-Ucraina, precum și a formatului trilateral România-Ucraina-Republica Moldova. Totodată, a fost evidențiat aportul UUR în dezvoltarea comunităților locale prin reprezentanții săi în administrațiile publice și sprijinul multidimensional acordat tinerilor ucraineni pentru integrarea profesională și academică.

Din partea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, au mai fost prezenți vicepreședintele UUR, Ioan Recalo, președinta Filialei Tulcea a UUR, Lucica Gherman, și președintele interimar al Filialei Arad a UUR, Dumitru Stuleanec. De asemenea, la întâlnire a fost prezent inspectorul școlar pentru minoritatea ucraineană din cadrul IȘJ Maramureș, Ana Alina Grijac.

În cadrul întâlnirii, delegația ucraineană a discutat direct cu membrii comunității și refugiații ucraineni din capitală, ascultându-le opiniile și doleanțele într-un cadru deschis. Seara s-a încheiat într-o notă culturală și emoționantă, cu o piesă de teatru prezentată de teatrul refugiaților ucraineni din cadrul Filialei București a UUR, marcând încă o dată solidaritatea și reziliența prin artă a comunității ucrainene.

Sursa: www.uur.ro

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, prezent la cel de-al Doilea Forum de Coeziune, la Kiev

(Urmare de la pagina 8)

creșterea securității în unitățile de învățământ, dezvoltarea echipajelor de pompieri voluntari și descentralizarea masivă a serviciilor medicale și sociale. Deputații au concluzionat că accesarea fondurilor prin Ukraine Facility și succesul integrării europene depind fundamental de consolidarea capacității instituționale locale de a implementa riguroasă legislația.

În marja forumului, președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a purtat o serie de discuții apli-

cate cu viceprim-ministrul Oleksii Kuleba, cu ministrul adjunct Oleksii Riabykin, precum și cu reprezentanți ai administrațiilor regionale de stat și ai consiliilor regionale din Ucraina, consolidând dialogul instituțional și identificând noi oportunități de colaborare bilaterală.

Forumul Internațional de Coeziune s-a încheiat cu un moment festiv reprezentat de ceremonia oficială de premiere a comunităților și regiunilor care au demonstrat un leadership excepțional în

procesul de recuperare, dezvoltare și asigurare a rezilienței țării. Distincțiile, înmânate de Iulia Sviridenko, Prim-ministrul Ucrainei, au recunoscut eforturile vitale de la nivel local. Regiunile Zaporojie și Jytomyr au fost premiate ca „Simboluri ale sprijinului pentru apărare”, în timp ce regiunile Odesa, Harkov, Poltava și Liiov au fost distinse pentru cooperare internațională, implementarea proiectelor și atragerea de investiții. Totodată, comunități precum Rivne, Oleșkiv, Mărgăneț sau Teceu au fost onorate pentru descentralizarea energetică și susținerea strămutaților.

Evenimentul de la Kiev a reconfirmat convingerea că succesul, securitatea și dezvoltarea viitoare a Ucrainei se bazează pe o auto-guvernare locală puternică, dublată de o legislație transparentă și de un parteneriat solid cu aliații săi. România, prin expertiza acumulată și prin colaborarea transfrontalieră activă, își menține rolul de pilon esențial în sprijinirea Ucrainei pe parcursul său ireversibil către integrarea europeană.

La acest eveniment de referință, președintele Uniunii Ucrainenilor din România a fost însoțit de subsemnatul, Fabian Popovici, consilier al UUR.

CONCURSUL DE RECITARE A POEZIEI UCRAINENE

- ETAPA JUDEȚEANĂ -

(Urmare de la pagina 7)

mențiune, 4 premii de participare); Clasa a II-a – 14 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 10 premii de participare); Clasa a III-a – 11 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 7 premii de participare); Clasa a IV-a – 15 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 11 premii de participare); Clasa a V-a – 12 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 8 premii de participare); Clasa a VI-a – 7 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 3 premii de participare); Clasa a VII-a – 12 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 8 premii de participare); Clasa a VIII-a – 6 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 2 premii de participare); Clasa a IX-a – 7 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 3 premii de participare); Clasa a X-a – 5 elevi (premiul I, II, III, mențiune, 1 premiu de participare); Clasa a XI-a – 2 elevi (premiul I, mențiune); Clasa a XII-a – 1 elev (premiul I).

MICULA – SATU MARE

În județul Satu Mare, Concursul de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană s-a desfășurat luni, 27 aprilie, în localitatea Micula, într-o atmosferă plină de sensibilitate și expresivitate artistică.

Evenimentul, organizat și susținut financiar de Uniunea Ucrainenilor din România, a fost dedicat promovării valorilor culturale și literare ucrainene. Concursul a reunit 39 de elevi care studiază limba ucraineană maternă la Școala Gimnazială „Gellert Sandor” din Micula. Aceștia au adus în fața publicului și a juriului creații lirice semnate de autori consacrați precum Taras Șevcenko, Lesea Ukrainka sau Ivan Franko, dar și poezii contemporane.

La concurs au fost prezenți reprezentanți ai Filialei Satu Mare a UUR, printre care Irina Liuba Horvat, președinta filialei, și Vasile Buciuța, primvicepreședinte, cadre didactice implicate în pregătirea elevilor, Adriana Bejera Horvat și Alexandra Iurac, precum și Monica Ștef, profesor documentarist, alături de numeroși părinți.

Scopul competiției a fost de a stimula interesul tinerilor pentru limba și literatura ucraineană, de a le dezvolta expresivitatea, dicția și capacitatea de a transmite emoție, dar și de a consolida respectul pentru identitatea culturală și diversitate. Con-

Pentru etapa națională a concursului s-au calificat următorii elevi premiați cu premiul I: Cinar Iura – clasa pregătitoare, Școala Gimnazială Rona de Sus; Petrețchi David-Miroslav – clasa I, Școala Gim-

cursul a oferit, totodată, un cadru propice pentru dialog și pentru păstrarea vie a tradiției poetice ucrainene.

Participanții au impresionat prin interpretări autentice și prin ținutele tradiționale purtate. Fetele au purtat costume populare decorate cu motive florale și coronițe de flori, iar băieții cămăși tradiționale cusute cu motive specifice, contribuind la evidențierea bogăției patrimoniului cultural ucrainean.

La etapa națională a concursului, s-au calificat cinci elevi: Dzitac Elias – clasa a II-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” Micula, prof. Adriana Bejera Horvat; Szmecskas Ivana Maria – clasa a III-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” Micula, prof. Alexandra Iurac; Hanțig Elisei Gabriel, clasa a IV-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” Micula, prof. Alexandra Iurac; Szenuka Rosela Maia – clasa a V-a,

nazială „George Coșbuc”; Oprișan Raida Ștefania – clasa a II-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului; Florea Maya Raisa – clasa a III-a, Școala Gimnazială Crăciunești; Zelenciuc Vasile-Liviu – clasa a IV-a, Școala Gimnazială Rona de Sus; Benzar Timeea – clasa a V-a, Școala Gimnazială Nr. 4 Poienile de sub Munte; Iavoroschi Andreea – clasa a VI-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului; Moisiuc Anastasia-Luiza – clasa a VII-a, Școala Gimnazială Crăciunești – structura Lunca la Tisa, Prodaniuc Denisa-Larisa – clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Rona de Sus; Hosciuc Sara Maria – clasa a IX-a, Colegiul Național „Dragoș Vodă”; Glavățchi Alexandra – clasa a X-a, Liceul Tehnologic Marmăția; Dutciuc Delica-Ionela – clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”; Mesaroș Andreea-Nicoleta – clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”.

Școala Gimnazială „Gellert Sandor” Micula, prof. Adriana Bejera Horvat; Logoș Elida – clasa a VI-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” Micula, prof. Adriana Bejera Horvat.

Prestațiile au fost evaluate de juriu în funcție de expresivitate, dicție, intonație, capacitatea de transmitere a mesajului artistic, dar și de costumație. La final, elevii au fost recompensați cu diplome și premii în bani.

Uniunea Ucrainenilor din România a susținut organizarea și finanțarea evenimentului, reconfirmând implicarea sa constantă în promovarea limbii, culturii și tradițiilor ucrainene în rândul tinerei generații.

BĂLCĂUȚI – SUCEAVA

Joi, 2 aprilie a.c., la Bălăuți a avut loc etapa județeană a Concursului de recitare a poeziei ucrainene, competiție organizată de Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, reprezentată de președintele acesteia, Ilie Sauciu, în parteneriat cu Școala Gimnazială Bălăuți, reprezentată de director prof. Mihaela Pintirijel. Ediția a XXVII-a a concursului a reunit 135 de elevi, începând de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a.

Au fost constituite comisii de jurizare formate din profesori de limba ucraineană din județul Suceava: Anca Știubianu, Loredana Mândrășteanu, Antoneta Crainiciuc, Constantina Bursuc, Iuliana Zebreniuc, Delia Martineac, Diana Fraseniu, Mirabela Carpiac, Geta Dobranschi, Narcisa Cîrstean, Lidia Dascalu, Irina Răuțu, Cerasela Ciornei, Carmen Crîșmar, Nicolai Șutac, Andreea Francovschi.

Concursul a inclus două probe, astfel: prima probă a constat în recitarea artistică a unei poezii din literatura ucraineană clasică sau contemporană, iar, începând cu clasa a V-a, cea de-a doua probă, citirea unui text la prima vedere. Evaluarea

concuranților s-a făcut după criterii care au vizat exprimarea corectă în limba ucraineană, intonația, accentul, dicția, expresivitatea, mimica, gestică și portul popular.

La etapa națională a concursului s-au calificat 17 elevi: ocupanții locului I, la nivel gimnazial, iar la nivel liceal, ocupanții locurilor I și II. Aceștia vor reprezenta județul Suceava, la etapa națională a concursului, care se va desfășura la Sighetu Marmăției, jud. Maramureș, la data de 30 mai 2026. Iată lista elevilor calificați: Cozariuc Sofia, clasa pregătitoare, Școala Gimnazială Negostina, prof. Anca Mariana Știubianu; Ifrim Raluca, cl. I, Școala Gimnazială Bălăuți, prof. Narcisa Elena Cîrstean; Diaconescu Iustina, cl. a II-a, Școala Gimnazială „Petrul Mușat” din Siret, prof. Mirabela Carpiac; Gorban Jessica, cl. a III-a, Școala Gimnazială Brodina de Sus, prof. Geta Dobranschi; Mehno Daria, cl. a IV-a, Școala Gimnazială Brodina de Sus, prof. Geta Dobranschi; Ruscior Adelina, cl. a V-a, Școala Gimnazială Bălăuți, prof. Narcisa Elena Cîrstean; Cernăuțan Claudia Amalia,

cl. a VI-a, Școala Gimnazială Bălăuți, prof. Anca Mariana Știubianu; Couțun Maria, cl. a VII-a, Școala Gimnazială Bălăuți, prof. Anca Mariana Știubianu; Șoiman Paul, cl. a VIII-a, Școala Gimnazială Bălăuți, prof. Anca Mariana Știubianu; Grigoriuc Cezarina-Iuliana, cl. a IX-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. Antoneta Cornelia Crainiciuc; Mamolea Luca, cl. a IX-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. Delia Martineac; Vacaru Erika Maria, cl. a X-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. Antoneta Cornelia Crainiciuc; Garaga Ion, cl. a X-a, Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți, prof. Delia Martineac; Mammadhuseynov Sabina, cl. a XI-a, Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” din Suceava, prof. Delia Martineac; Motrescu Ioan a XI-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. Delia Martineac; Crejnovschi Daniela Maria, cl. a XII-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. Antoneta Cornelia Crainiciuc; Zegrea Oleg a XII-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. Delia Martineac.

Uniunea Ucrainenilor din România a acordat premii în bani atât elevilor clasificați pe podium, cât și tuturor participanților, ca formă de apreciere pentru implicarea și efortul depus: premiul I – 200 de lei, premiul II – 150 de lei, premiul III – 100 de lei, mențiune – 70 de lei, iar premiul de participare – 50 de lei.

Prin acest demers, Uniunea încurajează performanța, perseverența și interesul pentru studiul limbii materne, susținând în mod constant tinerii talenți ai comunității.

CONCURSUL DE RECITARE A POEZIEI UCRAINENE - ETAPA JUDEȚEANĂ -

LUGOJ – TIMIȘ

Municipiul Lugoj din județul Timiș a devenit, în data de 17 aprilie a.c., un adevărat spațiu al expresivității artistice, găzduind o nouă etapă județeană a Concursului de recitare a poeziei ucrainene. Competiția a fost organizată de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj și a reunit peste 100 de elevi din ciclul primar, gimnazial și liceal, pasionați de limba și literatura maternă ucraineană.

În deschiderea evenimentului, președintele competiției, prof. Maria Szabo-Condrei, inspector de specialitate la IȘJ Timiș și președinte al Filialei Timiș a UUR, le-a transmis atât participanților, cât și dascălilor de limba ucraineană un mesaj de încurajare și a susținut următoarele: „Concursul de recitare a poeziei ucrainene a devenit deja o tradiție pentru comunitatea noastră ucraineană, dar mai ales pentru cadrele didactice și elevii care studiază limba maternă. De la an la an se remarcă o creștere constantă a numărului de participanți. În acest an, au fost prezenți peste 100 de elevi, foarte bine pregătiți, care au respectat criteriile de participare și au purtat costume populare din diferite regiuni ale comunității, contribuind astfel la păstrarea identității, culturii și tradițiilor. Profesorii au fost, la rândul lor, implicați, însoțindu-i și sprijinindu-i pe elevi. Evaluarea a fost realizată de cadre didactice organizate în două comisii: una pentru ciclul primar și gimnazial și cealaltă pentru nivelul liceal. Ne bucurăm și mulțumim Uniunii Ucrainenilor din România pentru susținerea acestui concurs, pentru premiile oferite și pentru finanțarea dedicată. Sun-

participanților: „Participanții au reprezentat cu mândrie unitățile de învățământ din Știuca, Darova, Petroasa Mare, Bârna și Bethausen, alături de elevii Liceului Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj. Aceștia au oferit momente pline de sensibilitate, reușind să impresioneze atât juriul, cât și publicul prin acuratețea limbajului și emoția transmisă. Efortul și dăruirea elevilor au fost recunoscute prin premiile

acordate pe categorii de vârstă, evidențiind performanțele deosebite ale celor mai buni recitatori din fiecare localitate. Reușita lor nu ar fi fost posibilă fără coordonarea atentă a profesorilor de limba ucraineană de la școlile menționate, care veghează neîncetat la păstrarea și promovarea identității culturale. Felicitări tuturor participanților pentru curaj și profesorilor pentru munca depusă în păstrarea vie a graiului matern prin artă!”.

Prof. Ion Smecicaș, de la Școala Gimnazială Bârna, a evidențiat rolul educativ al concursului: „Concursul de poezie ucraineană contribuie la aprofundarea operelor literare ale poezilor ucraineni și oferă elevilor posibilitatea de a-și descoperi talentul de recitare. Numărul mare de participanți a fost îmbucurător, iar recitarea poeziei «Рyшник» de către un elev de la Liceul «Iulia Hașdeu» m-a impresionat în mod deosebit. Consider că este esențial ca elevii să folosească limba maternă și în familie, deoarece se observă că noile generații întâmpină dificultăți în exprimare și în înțelegerea vocabularului de bază”.

Un mesaj emoționant a venit și din partea prof. Mioara Cinar, care a relatat următoarele: „Am avut deosebita onoare și bucurie de a participa la concursul de poezie în limba ucraineană, un eveniment plin de

mai buni să fie cu atât mai dificilă. Mi-a plăcut în mod deosebit felul în care elevii au reușit să transmită sentimentele din poezii, prin intonație, expresivitate și sensibilitate. S-a văzut clar că s-au pregătit temeinic, cu seriozitate și pasiune, iar acest lucru s-a reflectat în fiecare moment al prestației lor. Pentru mine, a fost o adevărată plăcere să-i ascult și să le apreciez efortul. În final, pot spune că acea zi mi-a adus multă satisfacție și emoție. A fost o experiență frumoasă, care mi-a confirmat încă o dată cât de important este să încurajăm tinerii să se exprime prin artă. Mă simt recunoscătoare pentru oportunitatea de a fi fost parte din acest eveniment și sper ca astfel de concursuri să continue să inspire generațiile viitoare”.

De asemenea, directorul unității gazdă, Nicolae Benzar, a transmis un mesaj plin de încurajare: „Concursul este deja o tradiție, iar, având în vedere faptul că se desfășoară pe etape, oferă elevilor oportunitatea de a participa la o competiție pe plan local, județean și național. Concursul verifică dicția atât la proba de recitare, cât și la cea de citire. Prin aceste probe, elevii își perfecționează exprimarea orală. Încă de la început, m-a impresionat numărul mare de elevi înscriși, dar și modul în care aceștia s-au pregătit, costumația lor și implicarea emoțională în timpul recitării. Cu acest prilej, le transmit tinerilor să continue studiul limbii materne, dar și să o folosească în comunicarea de zi cu zi, iar comunitatea să fie mândră de ei și de faptul că sunt ucraineni”.

La finalul competiției, elevii clasati pe primele locuri s-au calificat pentru etapa națională: locul I pentru ciclul primar și gimnazial, iar la nivel liceal locurile I și II. Toți participanții au fost recompensați de Filiala Timiș a UUR cu diplome și premii în bani, după cum urmează: 200 de lei pentru locul I, 150 de lei pentru locul al II-lea, 100 de lei pentru locul al III-lea, 70 de lei pentru mențiune și 50 de lei pentru participare.

Concursul de recitare a poeziei ucrainene s-a desfășurat conform regulamentului aprobat în cadrul Consiliului (RADEI), fiind structurat pe două probe: recitarea unei poezii și citirea la prima vedere a unui text în limba ucraineană (pentru elevii din ciclurile gimnazial și liceal). Evaluarea a fost realizată de două comisii distincte, iar criteriile au vizat dicția, expresivitatea, pronunția corectă, prezența scenică și impresia artistică generală. Etapa națională a concursului va avea loc în data de 30 mai a.c., în județul Maramureș.

Iată elevii calificați la etapa națională:

Premiul I

Bilici Maria – clasa pregătitoare, Școala Gimnazială Știuca; Chifa Amanda – clasa I, Școala Gimnazială Știuca; Manzur Anastasia-Lia – clasa a II-a, Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” din Lugoj; Turcin Pavel Beniamin – clasa a III-a, Școala Gimnazială Știuca; Oncsa Iasmina Cristiana – clasa a IV-a, Școala Primară Dragomirești; Benzar Francesca Miriam – clasa a V-a, Școala Gimnazială Știuca; Kifa Ionela Maria – clasa a VI-a, Școala Gimnazială Știuca; Șuldac Monica – clasa a VII-a, Școala Gimnazială Știuca; Ciorei Andreea – clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Știuca; Țiudic Sara – clasa a IX-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Recalo Mihai – clasa a X-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Recalo Felicia – clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Recalo Maria – clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj.

Premiul al II-lea

Logos Maria – clasa a IX-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Bilici Daria – clasa a X-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Cuth Nicolae – clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj; Usciuc Nicoleta – clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj.

tem încrezători că viitorul arată promițător, având în vedere generația tânără care se pregătește și care păstrează cu sfîntenie tradițiile, cultura și, în mod special, limba maternă”. Dna Maria Szabo-Condrei a fost însoțită și de reprezentanții filialei, precum: Vasile Drozd, prim-vicepreședinte, Liliana Țimbota, șef de birou, și Nicoleta Hrin, asistent manager.

La eveniment au fost invitați și directorii unităților școlare în care se predă limba maternă ucraineană, printre aceștia numărându-se: prof. Anda Lungu Ursulescu, directorul unității gazdă, prof. Horațiu Suci, director adjunct, și Nicolae Benzar, directorul Școlii Gimnaziale Știuca.

Elevii participanți au fost îndrumați de cadre didactice: prof. Violeta Manzur (Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” și Școala Gimnazială Darova), prof. Mariana Cubaș (Școala Gimnazială Petroasa Mare și Școala Gimnazială Darova), prof. Maria Holovcsuk (Școala Gimnazială Știuca), prof. Ion Smecicaș (Școala Gimnazială Bârna), prof. Mioara Cinar (Școala Gimnazială Știuca), prof. Adelina Toma Hrezdac (Școala Gimnazială Bethausen) și prof. Maria Bejerea (Școala Primară Dragomirești).

Tot cu acest prilej au fost transmise mesaje și impresii despre ediția din acest an. Astfel, prof. Mariana Cubaș a remarcat amploarea și diversitatea

emoție, sensibilitate și talent autentic. În cadrul acestui concurs, am avut rolul de membru al juriului, o responsabilitate pe care am primit-o cu entuziasm, dar și cu respect față de munca și efortul elevilor participanți. Încă de la începutul evenimentului, am fost impresionată de atmosfera caldă și de implicarea tuturor celor prezenți. Elevii au demonstrat nu doar o bună stăpânire a limbii ucrainene, ci și o înțelegere profundă a mesajului poetic. Fiecare recitare a fost unică, încărcată de emoție și trăire autentică, fapt care a făcut ca alegerea celor

Mihaela BUMBUC

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

— ediția a XXXII-a —

Reșița, 20-23 aprilie 2026

(Urmare de la pagina 1)

Prodaniuc Sofia, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Rona de Sus, prof. coord. Iuliana Babota;

Sambor Sara, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, prof. coord. Mihaela Rusnak;

Gridjac Anita-Delia, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Rona de Sus, prof. coord. Iuliana Babota;

Kashuba Volodymyr, clasa a IX-a, Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” din Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;

Vacaru Erika Maria, clasa a X-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. coord. Antoneta Cornelia Crainiciuc;

Caleniuc Tatiana, clasa a XI-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. coord. Antoneta Cornelia Crainiciuc.

Voloșin Ioana, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, prof. coord. Tamara Sicoe.

Premiul III

Olexiuc Violeta, clasa a V-a, Școala Gimnazială Ulma, prof. coord. Iuliana Maria Zebreniuc;

Iavoroschi Andreea, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, prof. coord. Mihaela Rusnak;

Dobroschi Teodora, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Valea Vișeuului, profesor coordonator, Mihaela Rusnak;

Prodaniuc Denisa-Larisa, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Rona de Sus, prof. coord. Mariana Clemcovic;

Cozariuc Alexandru, clasa a IX-a, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. coord. Antoneta Cornelia Crainiciuc;

Dobrotchi Maria, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Larisa Maticiu;

Mehlei Ivan, clasa a XI-a, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;

Shiman Yulian, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Tamara Sicoe.

Mențiune

Ciorei Vanessa, clasa a V-a, Școala Gimnazială Știuța, prof. coord. Maria Holovcsuk;

Sidei V. Ivanna, clasa a VI-a, Școala Gimnazială „George Coșbuc” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Viorica Maria Coroli;

Tomciuc Jessica Sabina, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Bălcăuți, prof. coord. Anca Mariana Știubianu;

Chideșa Albert Gabriel, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Bălcăuți, prof. coord. Diana Emanuela Franseniu;

Kiiashko Roman, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Nr. 8 Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;

Humeniuc Amalia, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Bălcăuți, prof. coord. Anca Mariana Știubianu;

Prodaniuc Gisela, clasa a IX-a, Colegiul Național „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Mihaela Rusnak;

Bobriuc Benedetta, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Larisa Maticiu;

Șmuliuc Alex-Remus, clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Tamara Sicoe;

Recalo Maria, clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur.

Premiu de participare

Carpa Ruben, clasa a V-a, Școala Gimnazială Târnova, prof. coord. Anna Hanțig;

Vatui N. Larisa Elena, clasa a V-a, Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileni, prof. coord. Claudia Hrinciuc;

Tcaci Melania, clasa a V-a, Școala Gimnazială Ulma, prof. coord. Iuliana Maria Zebreniuc;

Hanțig Cristina, clasa a V-a, Școala Gimnazială Bârna, prof. coord. Ion Smecicaș;

Szmesckas Anemona, clasa a V-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” din Micula, prof. coord. Adriana Bejera Horvat;

Cauni Vasile, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Târnova, prof. coord. Anna Hanțig;

Popovici David, clasa a VI-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” din Micula, prof. coord. Alexandra Iurac;

Beuca Vanessa, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Știuța, prof. coord. Maria Holovcsuk;

Cut Ana Maria, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Bârna, prof. coord. Ion Smecicaș;

Tcaciuc D. Mara-Anastasia, clasa a VII-a, Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileni, prof. coord. Iuliana Vatamaniuc;

Ivaniciuc C. George-Marian, clasa a VII-a, Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileni, prof. coord. Iuliana Vatamaniuc;

Kuzmina Uliana, clasa a VII-a, Liceul Tehnologic „Decebal” din Caransebeș, prof. coord. Mihai Bobic;

Oncea Benjamin, clasa a VII-a, Școala Gimnazială „Gellert Sandor” din Micula, prof. coord. Adriana Bejera Horvat;

Băncescu Andreea Iuliana, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Baineț, prof. coord. Mirabela Violeta Carpiac;

Crasiuc Sara, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Bârna, prof. coord. Ion Smecicaș;

Hrezdac Ioan, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Știuța, prof. coord. Maria Holovcsuk;

Ivanciuc I. Bianca, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Nr. 1 Căndești, prof. coord. Cosmina Maidaniuc;

Procopanici Mădălina, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Cornuțel, prof. coord. Mihai Bobic;

Homeniuc Sara Andreea, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Bălcăuți, prof. coord. Anca Mariana Știubianu;

Naida Iustina, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Ion Aflorei” din Izvoarele Sucevei, prof. coord. Geta Dobranschi;

Melniciuc Mariana, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Știuța, prof. coord. Maria Holovcsuk;

Labici Samuel, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Știuța, prof. coord. Maria Holovcsuk;

Țiudic Sara Alessia, clasa a IX-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Benzar Mihaela-Eva, clasa a IX-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Budulan-Ene Vlad-Patrick, clasa a X-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Recalo Mihai, clasa a X-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Rusnak Paula-Anamaria, clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, prof. coord. Tamara Sicoe;

Axiuc Ileana, clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Recalo Felicia, clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Axiuc Alexandra-Denisa, clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Coval Georgiana, clasa a XII-a, Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Suceava, prof. coord. Delia Mihaela Martineac;

Miculaiciuc Lucica Ioana, clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur;

Cucicea Melissa, clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj, prof. coord. Violeta Manzur.

Uniunea Ucrainenilor din România îi felicită pe elevi pentru rezultatele obținute, remarcând nivelul foarte ridicat al competiției din acest an. Subliniem că diferențele dintre Premiul I și Mențiune au fost de doar câteva sutimi, fapt care demonstrează atât pregătirea temeinică a participanților, cât și seriozitatea cu care aceștia au abordat fiecare etapă a concursului.

O nouă reușită științifico-didactică în învățământul preuniversitar

Pentru un dascăl, este întotdeauna un prilej de bucurie să se reîntâlnească cu un elev sau cu un student peste ani. Această bucurie este cu atât mai mare atunci când fostul student se perfecționează profesional și ajunge la momentul recunoașterii competențelor sale, manifestate la cel mai înalt nivel. Un astfel de moment a fost susținerea gradului didactic I de către doamna profesoară Anca-Lenuța Glodean (căs. Dutciuc), absolventă a specializării Limba și literatura ucraineană din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Evenimentul s-a desfășurat, în ziua de 4 mai, la Școala Gimnazială Crasna Vișeuului din județul Maramureș.

În prima parte a zilei, a avut loc inspecția la clasă, în timpul căreia comisia, formată din președinte – lector univ. dr. Cristina Silaghi, Facultatea de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai”, prof. Mariana Dobroțchi – metodist, IȘJ Maramureș, conf. univ. dr. Ioan Herbil, Facultatea de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai” – coordonatorul lucrării științifice, a asistat la patru activități didactice la clase în regim simultan (clasele a VI-a și a VII-a, a II-a și a III-a, a VI-a și a VII-a, a V-a și a VIII-a), care au reprezentat tipuri diferite de lecții (lecții de predare, lecții de recapitulare, lecții mixte), cu teme variate (recapitularea noțiunilor legate de pronume și adjectiv, introducerea noțiunilor legate de subiect ca parte principală de propoziție, recapitularea noțiunilor legate de antonime etc).

La evaluarea orelor asistate la clasă și a activității didactice a candidatei, a luat parte și doamna profesoară Viorica Petrovai, directorul Școlii Gimnaziale Crasna Vișeuului.

Pe parcursul activităților s-a putut observa o serioasă documentare în pregătirea acestora din partea doamnei profesoare, precum și faptul că toate conținuturile de învățare au fost prezentate într-o formă accesibilă și atractivă pentru copii, utilizându-se strategii didactice diferite, corelate cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Fiecare secvență de învățare a fost însoțită de evaluarea randamentului școlar și, lucru deosebit de important, elevii au fost mereu încurajați să se auto-evalueze.

Este esențial de evidențiat efortul deosebit pe care îl presupune desfășurarea activității didactice în regim simultan atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi. Susținerea lecțiilor la astfel de clase implică gestionarea simultană a mai multor clase și niveluri de studiu, planificarea complexă a activităților didactice, diferențe mari de ritm și niveluri de învățare, dificultăți de menținere a disciplinei și a atenției elevilor, precum și oboseala și suprasolicitară cadrelor didactice.

În partea de a doua a zilei, a avut loc susținerea lucrării științifico-metodice cu titlul «Специфічність української говірки села Красна Вішеулуй (повіт

Марамуреш) і проблеми, що виникають у процесі викладання сучасної української мови» („Specificul graiului ucrainean din Crasna Vișeuului (județul Maramureș) și problemele întâmpinate în procesul predării limbii ucrainene contemporane”), în care doamna profesoară Anca-Lenuța Glodean (căs. Dutciuc) a reușit să elucideze numeroase probleme puțin sau sporadic studiate, în special în ceea ce privește graiul ucrainean din Crasna Vișeuului (jud. Maramureș), reușind să demonstreze cât de necesare și de complexe sunt cercetările monografice, mai ales cele referitoare la limbile minorităților de pe teritoriul României.

Structura lucrării, conform metodologiei, cuprinde două părți: prima având un caracter științific (dedicată prezentării datelor istorico-geografice ale localității și studierii graiului sub aspect dialectologic), iar cea de-a doua parte fiind destinată didacticii (privind procesul de predare-învățare a limbii ucrainene contemporane, având drept scop „dezvoltarea și implementarea diferitelor strategii didactice eficiente în rezolvarea problemelor observate, a îmbunătățirii activității de predare și, implicit, a unei însușiri cât mai eficiente a cunoștințelor de limba ucraineană literară”). Fiecare dintre cele două părți ale lucrării conține capitole (prima parte – cinci, iar cea de-a doua – trei capitole), majoritatea lor fiind împărțite în mai multe subcapitole.

Pornind de la realitatea de a fi cadru didactic, profesor de limba și literatura ucraineană, și având în vedere faptul că dna Anca Glodean (căs. Dutciuc) predă de ani buni limba și literatura ucraineană, se poate observa că a adunat numeroase materiale și exemple, pe marginea cărora a realizat observații referitoare la faptele de limbă, urmărind, în acest sens, atât fenomene fonetice, morfologice, sintac-

tice și lexicale ale graiului în desfășurarea lor naturală prin dialogurile, replicile spontane între elevi, cât și felul concret prin care sistemul lingvistic ucrainean dialectal a fost influențat de limba română, fenomen care a generat o serie de abateri ce pot fi observate în vorbirea crasnenilor.

Drept urmare, autoarea reușește să identifice foarte multe arhaisme și inovații dialectale în domeniul foneticii, morfologiei, sintaxei și a vocabularului graiului ucrainean din Crasna Vișeuului, care sunt de mare importanță pentru istoria și dialectologia limbii ucrainene, demonstrând faptul că graiul crasnenilor „aparține masivului dialectal huțul convergent, mai precis zonelor periferice ale grupului dialectal sud-vestic al limbii ucrainene”.

În continuare, autoarea identifică abaterile (greșelile fonetice, gramaticale, lexicale, ortografice și ortoepice) din vorbirea și scrierea elevilor, fapte lingvistice prezentate pe baza unui număr impresionant de exemple adunate pe parcursul anilor chiar de către doamna profesoară.

Scopul lucrării este de a realiza, propune, dezvolta și implementa diferite strategii didactice eficiente în rezolvarea problemelor observate, ceea ce va duce la îmbunătățirea activității de predare și, implicit, a unei însușiri corecte și rapide a cunoștințelor de limba ucraineană literară.

Referitor la Bibliografia utilizată, care însumează peste 120 de titluri, se poate observa că doamna Glodean (căs. Dutciuc) Anca-Lenuța a consultat atât lucrările lingviștilor și metodiștilor ucraineni, cât și pe cele ale specialiștilor români.

Susținerea publică a lucrării de gradul I cu titlul „Specificul graiului ucrainean din Crasna Vișeuului (județul Maramureș) și problemele întâmpinate în procesul predării limbii ucrainene contemporane” a avut loc în prezența unui public numeros, format din comisia amintită, căreia i s-a alăturat și doamna director Maria Păpariga, colegi, prieteni și toți cei care o apreciază în mod deosebit deosebit pe doamna profesoară Anca Glodean (căs. Dutciuc).

Toate acestea ne determină să adresăm sincere felicitări doamnei profesoare pentru felul ireproșabil în care s-a implicat în desfășurarea activităților didactice și susținerea lucrării de gradul I, pentru care comisia i-a acordat nota 10 cu felicitări.

Lector univ. dr. Mihaela HERBIL

OMAGIU ADUS PATRIMONIULUI LITERAR: „POEȚII ȘI SCRITORII UCRAINENI DIN LUNCA LA TISA: MÂNDRIA NOASTRĂ”

(Urmare de la pagina 6)

Președintele UUR a felicitat călduros inițiativa doamnei Anna Sambor de a aduce în atenția publicului amintiri dragi și de a evoca oameni remarcabili, precum Ivan Hreniuc sau Mykola Korsiuk, personalități pe care a avut onoarea să le cunoască direct. Totodată, a subliniat că Uniunea Ucrainenilor din România reprezintă puntea esențială dintre creatorii de cultură și cei care și-au asumat datoria morală de a promova și de a păstra vie această moștenire.

Cu acest prilej, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a evidențiat evoluția majoră a sprijinului de care se bucură astăzi comunitatea ucraineană, făcând o paralelă elocventă între dificultățile întâmpinate de scriitorii de altădată și oportunitățile actuale. Dacă în trecut actul de creație și păstrarea identității se loveau de numeroase bariere, neexistând un sprijin financiar și legislativ constant, astăzi, datorită deschiderii și susținerii statului român,

comunitatea beneficiază de mecanisme solide pentru conservarea și afirmarea identității naționale. În acest context, președintele UUR a amintit de succesul recent al Olimpiadei Naționale de Limba Ucraineană, îndemnând tânăra generație să valorifice pe deplin aceste instrumente educaționale și culturale pentru a asigura continuitatea valorilor ucrainene.

Un punct central al intervenției președintelui UUR l-a constituit necesitatea consolidării legăturii dintre generații. Acesta a atras atenția asupra faptului că, în fața provocărilor contemporane și a tentativelor societății moderne de a uniformiza și de a îndepărta tinerii de rădăcini, solidaritatea și transmiterea neîntreruptă a cunoștințelor către noile generații reprezintă singura cale prin care comunitatea poate supraviețui ca entitate distinctă. Nivelul de excelență demonstrat de elevi la competițiile naționale oferă certitudinea unui potențial extraordinar, care trebuie susținut neîncetat, inclusiv prin organizarea unor astfel de manifestări culturale.

În încheiere, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a reconfirmat angajamentul ferm al Uniunii Ucrainenilor din România de a sprijini organizarea și desfășurarea unor astfel de manifestări, considerându-le piloni esențiali pentru perpetuarea limbii, culturii, istoriei și obiceiurilor ucrainene în România.

La momentul comemorativ au luat parte și alți membri ai conducerii centrale și locale, printre care prim-vicepreședintele UUR Vasile Pasenciuc, vicepreședintele UUR Ioan Recalo, președintele Filialei Maramureș a UUR, Miroslav Petrețchi, precum și membrii Biroului și Organizației locale Lunca la Tisa.

Manifestarea de la Lunca la Tisa a reprezentat mai mult decât un act de comemorare, fiind o celebrare vie a continuității spirituale a comunității ucrainene din Maramureș. Succesul evenimentului a confirmat faptul că memoria marilor înaintași rămâne o sursă inepuizabilă de inspirație pentru tânăra generație, reîntărind totodată legăturile de solidaritate care definesc ucrainismul în România.

Experiență academică și colaborare între Suceava și Cernăuți

În perioada 24–25 aprilie, o delegație a Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava s-a aflat la Cernăuți, Ucraina, în cadrul Proiectului de parteneriat „Elevi acum – profesori în devenire”. Vizita a reprezentat un prilej valoros de schimb de experiență și consolidare a relațiilor educaționale internaționale, având în prim-plan formarea viitoarelor cadre didactice.

Delegația suceveană a fost formată din prof. dr. Silvia-Corina Nuțu – director, prof. dr. Anamaria Popescu – director adjunct, alături de cadrele didactice Martineac Delia, Iacob Cezara și Năsulea Florentina. Acestea au participat la cea de-a III-a ediție a Conferinței internaționale studențești științifico-practice „Primele încercări de cercetare: căutări, rezultate, perspective”, organizată la Colegiul Pedagogic Vocațional „Osyp Makovei” din Cernăuți.

Evenimentul a reunit peste 70 de studenți din instituții pedagogice din regiunile Volyn, Lviv, Ternopil, Harkiv și Cerkasy, precum și din România și Republica Moldova. Deschiderea oficială a fost marcată de intervențiile prof. Natalia Palii, directoarea instituției gazdă, prof. dr. Silvia-Corina Nuțu și prof. Ludmila Dubciuc, directoare adjunctă a Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca.

Conferința s-a desfășurat pe șase secțiuni tematice, acoperind domenii esențiale ale educației moderne: aspecte psihopedagogice, predarea limbii și literaturii, didactica matematicii și a cursului integrat „Eu explorez lumea”, educația preșcolară, cultura fizică și educația artistică. Scopul principal al manifestării a fost crearea unui cadru academic în care studenții și elevii să își prezinte primele de-

mersuri de cercetare, să își dezvolte competențele științifice și pedagogice și să interacționeze într-un mediu colaborativ.

Lucrările prezentate au evidențiat metode didactice inovatoare, rezultate ale cercetărilor privind particularitățile psihologice ale copiilor și analize asupra integrării tehnologiilor digitale în educație. Atmosfera generală a fost una dinamică și creativă, favorabilă dialogului academic și schimbului de idei.

Un moment deosebit de important al vizitei l-a constituit reînnoirea Protocolului de colaborare pentru anul 2026. Parteneriatul reunește Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, Colegiul Pedagogic Vocațional „Osyp Makovei” din Cernăuți și Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Suceava, reprezentată de președintele Ilie Sauciuc.

Conform protocolului, pe parcursul anului vor fi organizate numeroase activități comune în domeniul educațional, cultural și științific. Acestea includ stagii de formare pentru cadrele didactice, schim-

buri de experiență pentru elevii de la profil pedagogic, participări la evenimente culturale și festivaluri, organizarea unei școli de vară, conferințe internaționale, seminare metodice, competiții sportive și vizite de lucru. De asemenea, un accent important va fi pus pe diseminarea rezultatelor și pe valorificarea bunelor practici.

Proiectul este coordonat de prof. Delia Martineac și prof. Dmytro Bachinskiy și reprezintă un exemplu relevant de colaborare transfrontalieră în domeniul educației, contribuind la formarea unei noi generații de profesori deschiși spre dialog, inovare și cooperare internațională.

Delia MARTINEAC

SUB SEMNUL PLOPULUI

– UN POSIBIL SCENARIU DIDACTIC DE DIALOG INTERCULTURAL –

În contextul valorificării identității culturale și al deschiderii către dialog intercultural, literatura oferă un cadru privilegiat de întâlnire între sensibilități și tradiții. Un posibil demers didactic, intitulat „Sub semnul plopului”, propune o abordare comparativă a creațiilor semnate de Mihai Eminescu și Taras Șevcenko, având ca punct comun simbolul plopului.

Gândită ca o activitate interdisciplinară (limba și literatura română – limba și literatura ucraineană), lecția poate fi aplicată la nivel liceal și urmărește dezvoltarea competențelor de receptare a mesajului poetic, compararea textelor literare și exprimarea sensibilității artistice. În același timp, demersul contribuie la consolidarea identității culturale și la cultivarea respectului pentru valorile celuilalt.

Obiectivele propuse vizează capacitatea elevilor de a identifica simbolul plopului în cele două texte, de a interpreta semnificațiile dorului, singurătății și destinului, de a compara viziunea asupra iubirii la cei doi autori și de a se exprima creativ prin recitare sau interpretare artistică.

Din punct de vedere metodic, lecția poate fi structurată în mai multe etape, construite progresiv, de la receptare la reflecție și exprimare.

În debut, **captarea atenției** poate porni de la o întrebare deschisă – „Ce poate simboliza un copac în poezie?” – menită să activeze experiența personală a elevilor și să creeze un cadru de reflecție. Un decor sugestiv (imagini cu ploi, fundal sonor discret) poate susține atmosfera lirică.

Urmează **anunțarea temei**, centrată pe ideea plopului ca simbol al dorului, destinului și transformării în două literaturi diferite, dar apropiate prin sensibilitate.

În etapa de **dirijare a învățării**, se propune analiza comparativă a textelor. În poezia lui Mihai Eminescu, „Pe lângă plopii fără soț”, accentul cade pe trăirea anterioară: „Pe lângă plopii fără soț / Adesea am trecut; / Mă cunoșteau vecinii toți – / Tu nu m-ai cunoscut”. Plopul devin martori ai unei iubiri neîmplinite, iar revenirea constantă în același spațiu sugerează un timp al așteptării și al dorului.

În paralel, poezia „Plopul” a lui Taras Șevcenko introduce o dimensiune dramatică: „По діброві вітер вие, / Гуляє по полю, / Край дороги гне тополь / До самого долу”. Atmosfera tensionată este completată de imaginea singurătății absolute: „Одна, одна, як сирота / На чужині, гине!” și de momentul metamorfozei: „Отак тая чорнобрива / Плакала, співала... / І на ди-во серед поля / Тополею стала”.

Această etapă permite evidențierea **asemănărilor și deosebirilor**: ambele texte valorifică simbolul plopului și tema iubirii neîmplinite, însă diferă prin intensitate și finalitate. La Eminescu, iubirea rămâne în plan contemplativ, în timp ce, la Șevcenko, ea capătă o dimensiune tragică, transformatoare.

În continuare, o **activitate practică** poate implica elevii într-un moment artistic bilingv – recitare, dramatizare sau personificare a simbolului plopului, favorizând exprimarea emoțională și creativă.

Concluziile lecției pot sublinia caracterul universal al simbolului: plopul apare ca martor al dorului în lirica eminesciană și ca întruchipare a destinului în creația lui Șevcenko. Astfel, literatura devine un spațiu de întâlnire între culturi.

În final, **evaluarea** poate fi realizată prin răspunsuri orale, scurte reflecții scrise sau implicarea în activitatea artistică, iar, ca **temă pentru acasă**, elevii pot fi invitați să redacteze un text creativ: „Dacă aș fi un plop, ce poveste aș spune?”.

Un asemenea scenariu didactic demonstrează că studiul comparativ al literaturii nu doar dezvoltă competențe academice, ci și apropie elevii de propriile rădăcini culturale și de valorile celorlalți. Sub semnul plopului, poezia devine limbaj comun al emoției, dincolo de granițe.

Atașez și interpretări muzicale mai actuale ale celor două poezii:

https://www.youtube.com/watch?v=svg6GrZKILM&list=RDsvg6GrZKILM&start_radio=1

<https://www.youtube.com/watch?v=b-VbwtHIF6Y>

https://www.youtube.com/watch?v=n7bnU0dUxEI&list=RDn7bnU0dUxEI&start_radio=1

https://www.youtube.com/watch?v=oR9qxW2fWBc&list=RD0R9qxW2fWBc&start_radio=1

Lăcrămioara GRIGORCIUC

LESEA UKRAINKA – O VOCE PUTERNICĂ ÎNTR-UN „VAS” SLAB

„Lesea Ukrainka aparține acelor talente ce se formează treptat și care printr-o muncă asiduă, intensă ajung să posede forma și conținutul, limba și ideile. [...] Din timpurile «Testamentului» lui Șevcenko, Ucraina nu a auzit un cuvânt atât de puternic, de arzător și de poetic, precum cel de pe buzele acestei fete suferinde, bolnave...”, astfel o descrie Ivan Franko pe Lesea Ukrainka, poetă, prozatoare, traducătoare, militantă pentru drepturile omului și pentru emanciparea femeii și folcloristă ucraineană, prima din șirul de scriitori care, prin traduceri, prin lărgirea spectrului ideatic-tematic, prin diversitatea stilistică și a genurilor abordate, a contribuit semnificativ la europenizarea literaturii ucrainene.

La 25 aprilie 2026, Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai”, a marcat „155 ani de la nașterea scriitoarei Lesea Ukrainka” printr-o acțiune care a îmbinat armonios componenta științifică cu cea artistică. În debutul evenimentului, au răsunat imnurile de stat ale României și Ucrainei, după care a urmat cuvântul de deschidere al subsemnatului, în calitate de președinte al Filialei Cluj, care a mulțumit celor prezenți pentru participare și a evocat în câteva cuvinte personalitatea coplesitoare a poetei omagiate. În loc de clasică prezentare a unei comunicări dedicate vieții și activității literar-civice a Lesei Ukrainka, participanții au putut urmări un film documentar dedicat scriitoarei ucrainene, un film foarte bine realizat și documentat, din seria celor produse de către Akim Halimov, din care cei prezenți au putut afla lucruri inedite ale parcursului profesional și existențial al poetei ucrainene.

Demn de remarcat este faptul că Larysa Petrivna Kosaci-Kvitka, cunoscută sub pseudonimul literar Lesea Ukrainka, a crescut într-o familie de intelectuali aristocrați: mama, Olha Petrivna Drahomanova-Kosaci (cunoscută, în literatură, sub pseudonimul Olena Pciłka), poetă și scriitoare de literatură pentru copii, editor al almanahului *Перший вінок* (*Prima cunună*), iar tatăl, Petro Kosaci, de profesie jurist, un moșier erudit cu vederi progresiste. Casa familiei Kosaci era adesea locul de întâlnire al celor mai importanți scriitori și artiști plastici ai vremii, atmosfera literar-culturală fiind întreținută de cei care formau elita ucraineană de la mijlocul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea: M. Starytjkyj, M. Lysenko, I. Franko, M. Drahomanov (renumit istoric, filosof, critic literar, folclorist cu vederi socialiste, unchiul scriitoarei pe linie maternă și, totodată, mentorul acesteia) și mulți alții. Stilul democratic care domnea în familia scriitoarei i-a permis apropierea, în perioada copilăriei, de copiii țăranilor și, în consecință, observarea tradițiilor și a obiceiurilor strămoșești ucrainene, toate aceste comori național-populare găsindu-și, ulterior, valorificarea artistică în opera poetei.

A urmat doamna lector univ. dr. Mihaela Herbil, care a ales să o prezinte pe Lesea Ukrainka prin ochii uneia dintre cele mai remarcabile personalități ale culturii și literaturii ucrainene, Ivan Franko, citind câteva fragmente din articolul deosebit de

consistent pe care acesta i-o dedică mai tinerei sale colege de condei.

La sfârșitul anilor '80 ai secolului al XIX-lea, împreună cu fratele său mai mare, Myhailo, Lesea Ukrainka pune bazele grupării literare *Плеяда* (*Pleiada*), ale cărei obiective erau promovarea și dezvoltarea literaturii ucrainene. Pe lângă temele politice, sociale, culturale și educaționale care se dezbăteau la întâlnirile membrilor, gruparea se preocupa, în mod special, de editarea de cărți/manuale (de istorie, geografie etc.), traduceri din literaturile rusă și universală, scrierea de opere originale. De *Pleiada* se leagă începutul activității sale ca prozatoare: «Така її доля» („Așa îi este soarta”), «Святий вечір» („Ajunul Crăciunului”), «Весняні співи» („Cântece de primăvară”) etc., fiind doar câteva dintre creațiile publicate în paginile revistelor *Зоря* (*Steaua*) și *Дзвінок* (*Clopoțelul*). În genul basmului sunt scrise: «Три перлини» („Trei perle”), «Чотири казки зеленого шуму» („Patru povești ale spumei verzi”), «Лелія» („Crinul”), «Біда навчить» („Necazul te învață”), «Метелик» („Fluturele”). Pentru a ilustra un crâmpiei din proza scurtă a scriitoarei, Anastasia Fedurean, studenta în anul III la ucraineană-japoneză, a citit povestirea «Метелик» („Fluturele”).

În încheierea primei părți, doamna Olha Senyshyn, redactor al revistei „Clopoțelul”, a prezentat publicului câteva date interesante și mai puțin cunoscute din viața Lesei Ukrainka, iar dramaturgul ucrainean Konstantyn Solovienko a citit o piesă de teatru semnată de Lesea Ukrainka.

Evenimentul a fost încununat printr-un moment poetic-liric deosebit de emoționant, pregătit de grupul vocal „Malvy”, sub coordonarea doamnei

Svitlana Smyrnova și în acompaniamentul, la baian, al domnului Volodymyr Albul, pe parcursul căruia au fost recitate poezii și poeme și au fost interpretate cântece pe versurile scriitoarei ucrainene omagiate. Ca de fiecare dată, evenimentul organizat de Filiala Cluj a UUR a reprezentat un prilej de îmbogățire culturală și emoțională, înscriindu-se în dezideratele Uniunii Ucrainenilor din România privind promovarea culturală și identitară a ucrainenilor.

În continuare, propunem cititorilor revistei „Curierul ucrainean” traducerea în limba română a nuvelei «Метелик» („Fluturele”), realizată de către doamna lect. dr. Cristina Silaghi.

**Președintele Filialei Cluj a UUR,
conf. univ. dr. Ioan HERBIL**

Fluturele

Lesea Ukrainka

Un biet fluture gri de noapte stătea într-o pivniță umedă și întunecată după un butoi cu varză. Stătea trist, cu aripile întunecate adunate. Se simțea acolo foarte nefericit, deși nu era singur – avea, totuși, un vecin; vecinul său era un liliac; fluturele nu avea un mare folos din faptul că erau vecini; liliacul era taciturn și îmbufnat și, în plus, se uita la bietul fluture cu un oarecare dispreț, considerându-l inferior.

Liliacul stătea tăcut în colțișorul său, nu regreta nimic și nu-și dorea nimic, poate doar un colțișor și mai întunecat unde să poată sta liniștit și unde să nu vadă niciodată lumina aceea neplăcută și puternică. E adevărat, aici, în pivniță, lumina nu-l deranja prea mult, dar totuși, uneori, cineva venea cu o lumânare, ba chiar se apleca deasupra butoiului luând varză și asta tare nu-i plăcea liliacului; dacă ar fi avut putere, ar fi stins lumina cu aripile pentru totdeauna.

În scurta sa viață, fluturele încă nu văzuse lumina, simțea doar, în adâncul sufletului său, că undeva există o lume mai bună, mai strălucitoare decât pivnița sa, deoarece uneori, prin micuța fereastră a pivniței, pătrundea o rază palidă și fluturele nu putea să priceapă ce anume este lumina și cum trebuie să fie. În colțul întunecat raza aceea abia se putea vedea – subțire ca un fir de ață și palidă precum privirea unui copilăș suferind. Fluturele stătea și se tot gândea la lumea cea strălucitoare; dar unde este cea lume? Nu putea să-și răspundă la această întrebare nici cu gândul, nici cu inima și nu avea cui să-i ceară sfatul (eventual liliacului, dar, după cum știți, slabă nădejde la vreun sfat din partea lui!). Iar să zboare pentru a căuta cea lumină fluturele nu avea nici curajul, nici forța.

Cine știe, poate fluturele nostru și-ar fi trăit scurta sa viață singur, în întuneric, dar altă soartă i-a fost hărăzită. O servitoare a venit după varză în pivniță și a pus lumânarea jos, chiar lângă fluture. Doamne! Cât de puternică, de strălucitoare și de ispititoare i se păru fluturelui lumina! El flutură din aripi și voi să se năpustească asupra luminii, dar, în acea clipă, servitoarea luă lumânarea și plecă din pivniță. Fluturele nu putu să suporte una ca asta, își uită neputința, își uită neștiința. „Lumina, lumina!” și zbură după ea. Liliacul fluiera doar în urma lui, apoi se ascunse și mai adânc după butoi și adormi; el nu visa niciodată nimic. Iar fluturele zbură repede după lumânare, dând din aripioarele sale cu toată forța.

Iată că se trezi într-o încăpere mare, unde stăteau la masă mulți oameni. Pe masă era o lampă foarte strălucitoare – fluturele aproape încremeni din cauza razelor strălucitoare și căzu neputincios pe masă, bătând din aripi. Cineva dintre oameni a vrut să-l alunge de pe masă, dar fluturele, venindu-și în fire, se repezi din nou și începu să se rotească deasupra lămpii, de fiecare dată în cercuri din ce în ce mai mici: voia să vadă cât mai aproape acel soare strălucitor, după cum îi părea lui lampa. Oare se gândea că își va pierde viața acolo? Cine vede moartea în lumină? Ea arde, pâlpâie, licărește, acolo e lumina, acolo e căldura, acolo e viața! Fluturele zbură tot mai aproape de lumina pierzătoare. Oh, este pierzania lui! Degeaba l-au alungat toți de la lumină. Și iată că fluturele zbură chiar în flacără. Tros! Acesta este sfârșitul lui! Lampa tresări, după care începu să ardă din nou cu aceeași strălucire ca mai înainte. „Creatură proastă! spuse cineva dintre cei prezenți. Cine l-a pus să zboare spre flacără? Tu încerci să îl alungi de-acolo, dar nu, el tot acolo vrea! Neghiobul moare din neghiobie!”

Dar oare moartea lui ar fi fost mai înțeleaptă dacă ar fi adormit pe vecie în pivnița întunecată? Acea lumină l-a ars, dar el se grăbea spre lume! El căuta lumină!

Volyn, 1889

Traducere de Cristina Silaghi

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI: O SĂRBĂTOARE A BIRUINȚEI ȘI A TRADIȚIEI ÎN COMUNITATEA DIN DĂRMĂNEȘTI

Sărbătoarea Înălțării Domnului reprezintă unul dintre cele mai profunde momente ale calendarului creștin, marcând finalul prezenței pământești a Mântuitorului și, totodată, promisiunea trimiterii Sfântului Duh. Pentru comunitatea ucraineană din județul Suceava, această zi nu este doar un praznic împărațesc, ci și un simbol al demnității, fiind strâns legată de Ziua Eroilor și de identitatea culturală locală. Sărbătoarea Înălțării Domnului (Ispasul) este momentul în care firea omenească, asumată de Hristos prin Întrupare, este ridicată la cel mai înalt grad de demnitate: șederea de-a dreapta Tatălui.

Hristos nu ne părăsește, ci se apropie altfel

Deși, la prima vedere, Înălțarea pare o despărțire, în realitate este o *nouă formă de prezență*. Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că Hristos s-a înălțat cu trupul pentru a trimite pe Duhul Sfânt. Până la Înălțare, Hristos era prezent fizic, într-un singur loc, cu ucenicii Săi, iar, după Înălțare, Prin Duhul Sfânt, El devine prezent pretutindeni, în inima fiecărui credincios și mai ales în Sfânta Împărăție.

Punctul de maximă demnitate a omului

Cea mai mare bucurie a acestui praznic este aceea că *un trup omenesc stă acum pe tronul dumnezeirii*. Hristos nu S-a lepădat de trupul Său după Înviere, ci L-a îndumnezeit. „S-a suit Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiță!” (Psalmul 46, 5). Aceasta este promisiunea noastră: acolo unde este Capul (Hristos), acolo este chemat să ajungă și trupul (Biserica/noi). Înălțarea este „pașaportul” nostru către veșnicie. Evanghelia ne spune că, în timp ce Se înălța, Iisus „i-a binecuvântat”. Această binecuvântare nu s-a terminat; ea rămâne asupra lumii.

Brațele întinse ale Mântuitorului în timp ce Se ridică la cer sunt brațele care ocrotesc și îmbrățișează întreaga creație. Este o sărbătoare a *speranței*, nu a tristeții.

Învățămintele practice pentru viața noastră

Într-o lume tot mai aplecată spre pământ (materialism, griji, ecrane), Înălțarea ne amintește să ridicăm „sus inimile”. Destinația noastră finală nu este mormântul, ci Cerul. Îngerii le-au spus ucenicilor: „Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer?”. Este un îndemn la acțiune. Nu trebuie doar să admirăm minunea, ci să devenim martori ai lui Hristos prin fapte bune aici, pe pământ.

În tradiția românească, de Înălțare sărbătorim și Ziua Eroilor. Este legătura firească între jertfă și înălțare: doar cel ce se jertfește pentru ceilalți se poate înălța cu adevărat. De asemenea, Înălțarea Domnului este garanția că suntem iubiți infinit, întrucât Dumnezeu nu S-a mulțumit doar să ne viziteze pe pământ, ci a vrut să ne ia cu Sine „Acasă”. Să păstrăm, așadar, în suflet salutul creștin al

acestor zile: **Hristos S-a înălțat! – Adevărat S-a înălțat!**

La 40 de zile după Înviere, creștinii ortodocși sărbătoresc momentul în care Iisus Hristos S-a înălțat la ceruri de pe Muntele Măslinilor. Este o zi a bucuriei depline, în care salutul pascal „Hristos a înviat!” se transformă, pentru ultima dată în an, în „Hristos S-a înălțat!”. Pentru etnicii ucraineni, această sărbătoare poartă numele de *Voznesinnea* (Вознесіння), fiind trăită cu o evlavie deosebită, prin post, rugăciune și pomenirea celor adormiți.

Hramul istoric de la Dărmănești: credință și continuitate

În inima județului Suceava, localitatea Dărmănești devine, de Înălțare, un pol al spiritualității bucovinene. Biserica „Înălțarea Domnului” (Dărmănești I) își celebrează hramul istoric, un eveniment care adună an de an sute de credincioși, autorități locale și reprezentanți ai minorității ucrainene. Această Biserică, monument istoric, nu este doar un lăcaș de cult, ci un adevărat pilon de rezistență culturală, unde rugăciunea se împletește armonios cu dragostea pentru rădăcini, transformând hramul într-o manifestare a unității comunitare.

Rolul Uniunii Ucrainenilor din România

Organizația locală a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) joacă un rol esențial în menținerea vie a tradițiilor în Dărmănești. Prin implicarea activă a membrilor săi, sărbătoarea capătă valențe culturale extinse. UUR Dărmănești reușește să creze o punte între generații, asigurându-se că tinerii înțeleg importanța păstrării limbii materne și a obiceiurilor străbune, chiar și în contextul modernizării.

Muzica sufletului: Grupul vocal „Hatna” (după vechea denumire a satului Dărmănești)

Un element distinctiv care conferă un farmec aparte slujbelor și evenimentelor de la Dărmănești este Grupul vocal „Hatna” al Bisericii Dărmănești II, care reprezintă esența multiculturalismului dărmăneștenilor. Grupul interpretează cântări religioase și privescine atât în limba română, cât și în limba ucraineană, iar vocile membrilor grupului reușesc să transmită emoția sacră a praznicului, oferind răspunsurile la strană într-o manieră care atinge sufletele celor prezenți. Grupul vocal „Hatna” contribuie direct la conservarea patrimoniului imaterial al comunității atât prin folosirea limbii ucrainene, cât și a portului popular autentic local, în actul liturgic și cultural. „Cântecul religios bilingv este o formă de rugăciune care nu cunoaște granițe lingvistice, ci doar unitate în fața lui Dumnezeu”, spun adesea membrii comunității.

O Moștenire Vie

Sărbătoarea Înălțării Domnului la Dărmănești rămâne o dovadă vie a faptului că identitatea unei comunități se hrănește din credință și respect față de înaintași. Între zidurile bisericii, sub oblăduirea organizației locale UUR și pe acordurile grupului vocal bilingv, spiritul ucrainean continuă să dăinuie, demonstrând că tradiția este, într-adevăr, „o flacără care trebuie transmisă, nu un cenușar care trebuie păstrat”.

Fie ca praznicul Înălțării să aducă pace și lumină în casele tuturor cititorilor „Curierului ucrainean”!

Hristos S-a înălțat! / Христос Вознісся!

Pr. Mihai COBZIUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor.

Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,

sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210

